

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

Udržování kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice
Diplomová práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Viktorie Fedáková**
Osobní číslo: **H23263**
Studijní program: **N0111P190001 Resocializační pedagogika**
Téma práce: **Udržování kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice**
Zadávací katedra: **Katedra věd o výchově**

Zásady pro vypracování

Cílem diplomové práce bude zjistit, jak odsouzení muži ve věznici udržují kontakt se svou rodinou a blízkými. Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se budu zabývat vězeňstvím v České republice, výkonem trestu odnětí svobody a úlohou rodiny. Další kapitoly se budou věnovat současným nebo realizovaným programům v oblasti vězeňství, které mohou usnadnit komunikaci osob ve výkonu trestu s rodinou a jejich blízkými. Praktická část bude zaměřena na kvantitativní výzkum, který bude realizovaný mezi odsouzenými muži ve věznici, a to za pomoci dotazníkového šetření.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DIRGA, Lukáš. *Humanizace českého vězeňství očima jeho aktérů*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2020. ISBN 978-80-261-0848-1.

DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-066-0.

FOUCAULT, Michel. *Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení*. Přeložil Čestmír PELIKÁN. Studie, sv. 10. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-86019-96-9.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Pedagogika. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KIMPLOVÁ, Tereza; NĚMCOVÁ, Leona a SVOBODA, Jan. *Psychologie rodiny*. Psyché. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3064-1.

MORRIS, Pauline. *Prisoners and their Families*. Taylor & Francis Ltd, 2023. ISBN 978-10-3256-270-4.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Adriana Sychrová, Ph.D.

Katedra věd o výchově

Datum zadání diplomové práce:

28. března 2024

Termín odevzdání diplomové práce:

28. března 2025

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 28. března 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Udržování kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 13. 6. 2025

Bc. Viktorie Fedáková v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce Mgr. Adrianě Sychrové, Ph.D. za odborné vedení práce a cenné rady. Děkuji také Ing. Jaroslavu Myslivcovi, Ph.D. za konzultace poskytnuté ke zpracování této práce. Mé poděkování patří také Věznici Pardubice, která mi umožnila výzkum realizovat.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá udržováním kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice. Teoretická část práce vymezuje vězeňství v České republice, výkon trestu odnětí svobody a jeho dopady na rodinu odsouzeného. Pátá kapitola shrnuje všechny formy udržování kontaktů ve věznici. Další část definuje, jak odborní zaměstnanci věznice podporují odsouzené v udržování kontaktu s rodinou. Závěr teoretické části se věnuje programům, které mají za cíl udržování a posilování vztahů mezi odsouzenými a jejich rodinami. Praktická část práce popisuje kvantitativní šetření, které bylo realizováno mezi odsouzenými muži ve věznici.

KLÍČOVÁ SLOVA

věznice, kontakt, rodina, vztahy, odsouzení muži

TITLE

Maintaining contact between incarcerated men and their families in the prison environment

ANNOTATION

The diploma thesis focuses on maintaining contact between incarcerated men and their families in the prison environment. The theoretical part of the thesis defines the prison system in the Czech Republic, the execution of imprisonment and its impact on the incarcerated man's family. The fifth chapter summarizes all forms of maintaining contact in prison. The next part defines how professional prison staff support incarcerated men in maintaining contact with their families. The conclusion of the theoretical part focuses on programs aimed at maintaining and strengthening the relationships between incarcerated men and their families. The practical part of the thesis describes a quantitative survey conducted among incarcerated men in a prison.

KEYWORDS

prison, contact, family, relationships, incarcerated men

OBSAH

ÚVOD	9
1 VĚZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE	10
1.1 Typy věznic	10
1.1.1 Věznice s ostrahou	10
1.1.2 Věznice se zvýšenou ostrahou	11
1.2 Diferenciace věznic	11
2 VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY	13
2.1 Přijímací a nástupní oddíl	13
2.2 Práva a povinnosti osob ve výkonu trestu odnětí svobody	14
3 VÝKON VAZBY	16
3.1 Práva a povinnosti osob ve výkonu vazby	16
4 RODINA ODSOUZENÉHO	18
4.1 Dopady výkonu trestu odnětí svobody na rodinu odsouzeného	18
4.2 Dopady výkonu trestu odnětí svobody na děti odsouzeného	20
5 FORMY UDRŽOVÁNÍ KONTAKTŮ	22
5.1 Návštěvy	22
5.2 Korespondence	23
5.3 Telefonování	23
5.4 Balíčky	24
5.5 Videohovory	24
6 ROLE ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ PŘI PODPOŘE KONTAKTU ODSOUZENÝCH S RODINOU	26
6.1 Vychovatel	26
6.2 Psycholog	27
6.3 Kaplan	28
6.4 Sociální pracovník	28
6.5 Speciální pedagog	29
7 PROGRAMY PODPORUJÍCÍ KOMUNIKACI ODSOUZENÝCH S RODINOU	31
7.1 Pappa program	31
7.2 Táta v kapse	32
7.3 Projekty Mezinárodního vězeňského společenství	32
7.4 Projekty občanského sdružení Za branou, z. s.	34
8 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	36
8.1 Cíle výzkumného šetření	36

8.2	Formulace hypotéz.....	36
8.3	Charakteristika výzkumného souboru	37
8.4	Charakteristika Věznice Pardubice	37
8.5	Metoda sběru dat.....	38
8.6	Realizace sběru dat	38
8.7	Vyhodnocení a interpretace výsledků z výzkumného šetření.....	39
8.8	Statistické ověření hypotéz	56
8.9	Závěr výzkumného šetření.....	64
	ZÁVĚR	67
	POUŽITÁ LITERATURA	69
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	71
	SEZNAM TABULEK	76
	SEZNAM GRAFŮ	77
	SEZNAM PŘÍLOH.....	78

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá tématem Udržování kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice. Cílem práce je zjistit, jak odsouzení muži ve věznici udržují kontakt se svou rodinou.

Důvodem, proč jsem si pro svou diplomovou práci zvolila právě toto téma, byl především můj vlastní zájem o tuto problematiku. Během studia jsem absolvovala odbornou praxi ve věznici, která mi umožnila nahlédnout do života odsouzených – tedy do světa, jenž zůstává běžné veřejnosti nepřístupný. Právě zde jsem si uvědomila, jak důležitý je pro odsouzené kontakt s rodinou. Pomáhá jim pobyt ve věznici lépe zvládat a sehrává důležitou roli v procesu jejich začlenění zpět do společnosti po propuštění z výkonu trestu.

Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část obsahuje celkem sedm kapitol. První kapitola se věnuje vězeňství v České republice. Jsou zde specifikovány typy věznic, tedy věznice s ostrahou a věznice se zvýšenou ostrahou. Také je popsána vnější a vnitřní diferenciací věznic. Další dvě kapitoly se zabývají výkonem trestu odnětí svobody a výkonem vazby. Zde popisují, jaká mají odsouzení a obvinění práva a povinnosti. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na rodinu odsouzeného, především na dopady výkonu trestu odnětí svobody na rodinu a děti odsouzeného. V páté kapitole jsou uvedeny všechny formy udržování kontaktů ve věznici. Jedná se o návštěvy, dopisy, telefonní hovory, balíky a videohovory. Šestá kapitola pojednává o tom, jak odborný personál věznice, tedy vychovatel, psycholog, kaplan, sociální pracovník a speciální pedagog, podporuje odsouzené v udržování kontaktu s jejich rodinami. Poslední kapitola se zabývá konkrétními programy, jejichž cílem je udržování a posilování vztahů mezi odsouzenými a jejich rodinnými příslušníky.

Praktickou část tvoří výsledky kvantitativního šetření provedeného pomocí dotazníku vlastní konstrukce. Výzkumný soubor tvořili muži, kteří si odpykávají trest odnětí svobody ve Věznici Pardubice. Cílem bylo zjistit, se kterými členy rodiny jsou v kontaktu, jaké způsoby komunikace ve věznici nejčastěji využívají, kteří odborní pracovníci je nejvíce podporují v udržování rodinných vazeb a jakým způsobem jim pomáhají. Dále jaké překážky odsouzeným ve spojení s rodinou brání, jakou důležitost rodinným vztahům přikládají a co by například mohla věznice zlepšit, aby mohli být se svými blízkými v častějším kontaktu. Dotazník byl mezi odsouzené distribuován v papírové podobě prostřednictvím odborných zaměstnanců věznice.

1 VĚZEŇSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Typy věznic

Od 1. ledna 1994 existovaly v České republice čtyři základní typy věznic. Jednalo se o věznici s dohledem, dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou.¹ Dne 1. října 2017 vstoupil v platnost zákon č. 58/2017 Sb., kterým byly zrušeny věznice s dohledem a věznice s dozorem.² Od té doby jsou věznice rozděleny podle způsobu vnějšího střežení, bezpečnostních opatření a režimu výkonu trestu do dvou kategorií – na věznici s ostrahou a na věznici se zvýšenou ostrahou. Kromě uvedených typů věznic se zakládají také zvláštní věznice pro mladistvé.³

1.1.1 Věznice s ostrahou

Věznice s ostrahou se na základě stupně zabezpečení dělí na oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení, do kterých se odsouzení umisťují podle vyhodnocení vnějšího a vnitřního rizika.⁴

Vnější riziko stanovuje, jak nebezpečný je odsouzený pro společnost, přičemž se bere v úvahu spáchaná trestná činnost, délka uloženého trestu, způsob zavinění a také to, zda již v minulosti trest odnětí svobody vykonával.⁵ Vnější riziko lze tedy jednoduše definovat jako možné nebezpečí, které míří mimo věznici. Naproti tomu vnitřní riziko se týká nebezpečí směřujících do věznice samotné, přičemž v tomto případě je klíčová ochrana zaměstnanců Vězeňské služby, návštěvníků věznice i samotných vězňů.⁶

Vnitřní riziko vymezuje míru rizika narušení bezpečnosti během výkonu trestu s přihlédnutím k individuálním vlastnostem odsouzeného. Hodnotí se především povaha jeho trestné činnosti, ochranná opatření, která nebyla vykonána, průběh předchozích výkonů trestu a možnost útěku.⁷ Soud obvykle zařadí do věznice s ostrahou pachatele, který nesplňuje podmínky pro umístění do věznice se zvýšenou ostrahou.⁸

---

¹ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-066-0, s. 19

² *Generální ředitelství: Obecný postup*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/obecnny-postup>. [cit. 2024-11-11].

³ § 8 zákona č. 169/1999 Sb.

⁴ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 20

⁵ § 12a odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb.

⁶ ZHRÍVALOVÁ, Petra; RASZKOVÁ, Tereza; HÁKOVÁ, Lucie a NOVÁK, Petr. *Diferenciace odsouzených ve věznici s ostrahou*. Online. IKSP, 2023. ISBN 978-80-7338-203-2, s. 46. Dostupné z: https://www.iksp.cz/storage/169/477_Diferenciace-odsouzenych-ve-veznici-s-ostrahou.pdf. [cit. 2024-12-09].

⁷ § 12a odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb.

⁸ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 42

1.1.2 Věznice se zvýšenou ostrahou

Soud umístí do věznice se zvýšenou ostrahou pachatele, jestliže mu byl uložen výjimečný trest, trest odnětí svobody za trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo byl odsouzen za zvlášť závažný zločin s trestem v délce minimálně osm let. Rovněž pokud spáchal úmyslný trestný čin a uprchl nebo se pokusil v posledních pěti letech uprchnout z vazby, z výkonu trestu nebo z výkonu zabezpečovací tendence.⁹ Zvlášť závažným zločinem se rozumí úmyslný trestný čin, za který může být uložen trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby minimálně deset let. Výjimečný trest představuje trest odnětí svobody na více než dvacet let či na doživotí.¹⁰

1.2 Diferenciace věznic

Diferenciace představuje jeden z mnoha faktorů přispívajících ke kvalitnímu zacházení s odsouzenými. Vhodná diferenciace může pomoci předcházet četným rizikovým situacím mezi samotnými vězni.¹¹ Bez pečlivé diferenciace a faktického oddělení jednotlivých diferenčních skupin je velmi náročné uplatňovat individuální způsob zacházení s odsouzenými a přispívat tím ke snižování rizika jejich recidivy.¹²

V praxi nejčastěji rozlišujeme diferenciaci vnější a vnitřní. Vnější diferenciace je definována podle § 56 trestního zákoníku. Od 1. října 2017 existují dva typy věznic, konkrétně věznice s ostrahou a věznice se zvýšenou ostrahou.¹³ O vnitřní diferenciaci mluvíme v souvislosti s věznicí s ostrahou, která se vnitřně člení na oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení.¹⁴ Tato oddělení mohou být dále rozdělena na jednotlivé oddíly, například přijímací, nástupní, krizový, uzavřený, standartní, výstupní a další.¹⁵ Stupeň zabezpečení se stanoví prostřednictvím Aplikace Hodnocení, Diferenciace a Zacházení (HDZ) ve Vězeňském informačním systému (VIS).¹⁶

---

⁹ § 56 odst. 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb.

¹⁰ ZHŘÍVALOVÁ, Petra; RASZKOVÁ, Tereza; HÁKOVÁ, Lucie a NOVÁK, Petr. *Diferenciace odsouzených ve věznici s ostrahou*. Online. IKSP, 2023, s. 41 [cit. 2024-12-09].

¹¹ Tamtéž, s. 26

¹² *Koncepce vězeňství do roku 2025*. Online. Vězeňská služba České republiky, s. 44. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/koncepce-vezenstvi.pdf>. [cit. 2024-12-09].

¹³ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 42

¹⁴ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018. ISBN 978-80-7435-716-9, s. 118-120

¹⁵ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 42

¹⁶ ZHŘÍVALOVÁ, Petra; RASZKOVÁ, Tereza; HÁKOVÁ, Lucie a NOVÁK, Petr. *Diferenciace odsouzených ve věznici s ostrahou*. Online. IKSP, 2023, s. 46 [cit. 2024-12-09].

V oddělení s nízkým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou se odsouzení pohybují obvykle bez dohledu zaměstnance Vězeňské služby. Pracují většinou na pracovištích mimo věznici, přičemž dohled nad jejich pracovním výkonem vykonává vychovatel nebo jiný určený zaměstnanec Vězeňské služby minimálně jednou týdně.¹⁷

V oddělení se středním stupněm zabezpečení věznice s ostrahou se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby. Ředitel věznice může povolit volný pohyb uvnitř věznice těm odsouzeným, u kterých je pravděpodobné, že toho nezneužijí.¹⁸ Přestože odsouzení pracují na nestřežených pracovištích mimo věznici, jsou každou hodinu kontrolováni pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.¹⁹

V oddělení s vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou se odsouzení pohybují zásadně organizovaně pod dohledem zaměstnance Vězeňské služby. Ředitel věznice může výjimečně vybraným odsouzeným povolit volný pohyb v prostorách věznice za účelem plnění pracovních úkolů. Toto povolení mohou získat pouze ti odsouzení, u nichž existuje pravděpodobnost, že ho nezneužijí.²⁰ Většina pracovišť se nachází uvnitř věznice, případně jde o střežená pracoviště mimo věznici. Na průběh pracovního procesu odsouzených dohlíží pověřený zaměstnanec Vězeňské služby, a to v intervalech nepřesahujících 45 minut.²¹

---

¹⁷ § 51 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb.

¹⁸ § 52 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb.

¹⁹ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018, s. 123-124

²⁰ § 53 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb.

²¹ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018, s. 124

2 VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY

Trest odnětí svobody je v České republice nejzávažnějším druhem trestu, který nejvíce zasahuje do svobodného jednání a výrazně ovlivňuje další osobnostní vývoj osoby, které byl soudem uložen. Má značný dopad i na život rodiny potrestaného jedince.²² Výkon trestu odnětí svobody si klade za cíl ovlivnit odsouzené tak, aby snížili riziko opakování své trestné činnosti a po propuštění vedli samostatný život v souladu se zákonem.²³

Do výkonu trestu odnětí svobody je odsouzený přijat na základě písemného nařízení, které vyhotovil soud. Odsouzený tedy do výkonu trestu nastupuje podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu a nařízení výkonu trestu, eventuálně na základě soudní výzvy k nástupu do výkonu trestu nebo příkazu soudu k dodání odsouzeného do výkonu trestu odnětí svobody.²⁴ Pokud není k nařízení výkonu trestu připojeno písemné vyhotovení pravomocného rozsudku, soud jej do věznice dodatečně doručí.²⁵ Odsouzený může být převeden z výkonu vazby, nastoupit z občanského života, být zatčen a dopraven do věznice, nebo být vypátrán, zatčen a následně dopraven.²⁶

Při nástupu do výkonu trestu se musí odsouzený důkladně seznámit se svými právy a povinnostmi podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody, řádu výkonu trestu a vnitřním řádem věznice. Je třeba ověřit totožnost odsouzeného, aby se zabránilo jeho záměně s jinou osobou.²⁷ Posléze proběhnou další úkony, především osobní prohlídka, nezbytná hygienická a protiepidemická opatření, a také kontrola věcí, které si odsouzený může ponechat, nebo budou uloženy do intendantního skladu.²⁸

2.1 Přijímací a nástupní oddíl

Po nástupu do výkonu trestu se odsouzení ubytují na přijímacím oddílu, kde obvykle nestráví více než 2 týdny. Podrobí se vstupní lékařské prohlídce a také důležitým diagnostickým a laboratorním vyšetřením. Odsouzení, kteří byli soudem zařazeni do věznice s ostrahou,

---

²² HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024. ISBN 978-80-7694-065-9, s. 93

²³ § 1 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb.

²⁴ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-264-5, s. 86

²⁵ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009. ISBN 978-80-86795-74-4, s. 63

²⁶ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-066-0, s. 81

²⁷ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 63

²⁸ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 82

podstoupí během pobytu v přijímacím oddílu také vstupní vyhodnocení vnějších a vnitřních rizik, aby mohl být stanoven stupeň zabezpečení.²⁹

Následně dispečer generálního ředitelství Vězeňské služby přemístí odsouzeného do konkrétní věznice, kde bude pokračovat ve výkonu trestu. Tam ho přijme odborná komise, kterou tvoří zaměstnanci oddělení výkonu trestu, eventuálně další zaměstnanci oddělení věznice³⁰, a odsouzený je ubytován na nástupním oddílu dané věznice.³¹

V nástupním oddílu je odsouzený detailně seznámen s obsahem zákona o výkonu trestu, vyhlášky č. 345/1999 Sb., vnitřního řádu a také s prostředím, ve kterém bude trest odnětí svobody vykonávat.³² Je zpracována komplexní zpráva o odsouzeném, navržen program zacházení a stanovuje se prostupná skupina vnitřní diference věznice. Poté se vězněná osoba přidělí konkrétnímu vychovateli a ubytuje se na oddílu, který odpovídá stanovené diferenciaci.³³

2.2 Práva a povinnosti osob ve výkonu trestu odnětí svobody

Práva a povinnosti osob ve výkonu trestu odnětí svobody jsou upraveny zejména zákonem o výkonu trestu odnětí svobody a vyhláškou, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Detailnější úprava této problematiky je následně rozpracována ve vnitřním řádu jednotlivých věznic.³⁴

Práva

Každý odsouzený má svá práva. Mezi základní patří právo na dobu potřebnou k osobní hygieně a úklidu, stravování, právo na nejméně jednogodinovou vycházku denně, na přiměřené osobní volno a právo na lůžko a prostor pro uložení osobních věcí.³⁵ Odsouzeným se každý den zajišťuje osmihodinová doba ke spánku a mají právo na zdravotní péči. Mají možnost neomezeně přijímat a na vlastní náklady odesílat písemná sdělení.³⁶

---

²⁹ § 6 odst. 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb.

³⁰ Správní oddělení, ekonomické oddělení atd.

³¹ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 82

³² § 8 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 345/1999 Sb.

³³ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 82

³⁴ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018, s. 113

³⁵ Tamtéž, s. 113

³⁶ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 77-79

Odsouzený je oprávněn využívat telefon ke kontaktu s blízkou osobou v době stanovené vnitřním řádem věznice. Má právo přijímat návštěvy blízkých osob na 3 hodiny maximálně jednou za kalendářní měsíc a právo na poskytování duchovní služeb.³⁷

Odsouzení mají právo si za své peníze objednat knihy, denní tisk a časopisy včetně zahraničních, pokud jsou dostupné na území České republiky. Minimálně jednou týdně mohou v prodejně věznice nakupovat potraviny a věci osobní spotřeby. Mají právo přijmout jednou za šest měsíců balíček o hmotnosti do 5 kilogramů obsahující potraviny a věci osobní spotřeby.³⁸

Povinnosti

Mezi povinnosti odsouzeného patří dodržovat stanovený pořádek a kázeň, řídit se pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, vykonávat práci, pokud mu byla přidělena, účastnit se programu zacházení, nepoškozovat cizí majetek a dodržovat zásady slušného chování a opatření a pokyny související s bezpečností a ochranou zdraví při práci.³⁹

Odsouzený je dále povinen dodržovat zásady hygieny a podrobit se osobní prohlídce, lékařské prohlídce a kontrole svých osobních věcí.⁴⁰ Odsouzeným je zakázáno navazovat nepovolené styky, vyrábět, uchovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, stejně jako předměty, které by mohly být použity k útěku či poškodit zdraví. Dále nesmí v žádné formě podporovat národnostní, etnickou, sociální, náboženskou a rasovou nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí, hrát hazardní hry, předstírat zdravotní problémy a tetovat sebe nebo jinou osobu.⁴¹

---

³⁷ § 18 odst. 1, § 19 odst. 1 a § 20 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb.

³⁸ § 21 odst. 1, § 23 odst. 1 a § 24 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb.

³⁹ § 28 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb.

⁴⁰ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 74-75

⁴¹ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018, s. 114

3 VÝKON VAZBY

Výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody mají společný úkol, kterým je zadržení nebo izolace osoby v uzavřeném prostředí věznice. Na rozdíl od trestu odnětí svobody však vazba neslouží a ani nemůže sloužit jako trest.⁴² Je procesním opatřením, které zajišťuje osobu důležitou pro trestní řízení. Jejím účelem je zabránit možnému maření trestního stíhání nebo pokračování v trestné činnosti. V některých případech může být vazba nahrazena peněžitou zárukou nebo kaucí.⁴³

Do zákona o výkonu vazby byl začleněn i princip presumpce neviny. Tento princip znamená, že na osobu ve výkonu vazby nelze pohlížet jako na vinnou, dokud jí není vina prokázána pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu.⁴⁴ Vazba trvá pouze po dobu, která je nezbytně nutná a orgány činné v trestním řízení mají povinnost průběžně posuzovat, jestli důvody vazby stále přetrvávají. Jestliže pominou, obviněný musí být ihned propuštěn na svobodu. Maximální délka trvání vazby je 4 roky.⁴⁵

Vazba se vykonává ve vazebních věznicích, nebo ve speciálním oddělení věznice určeném pro výkon trestu.⁴⁶ Obviněného lze vzít do vazby pouze na základě písemného příkazu soudu, který vychází z rozhodnutí o uvalení vazby. Toto rozhodnutí musí být k písemnému příkazu přiloženo. Přijímání obviněných do výkonu vazby probíhá nepřetržitě.⁴⁷

3.1 Práva a povinnosti osob ve výkonu vazby

Práva a povinnosti osob ve výkonu vazby jsou upraveny zejména zákonem o výkonu vazby a vyhláškou, kterou se vydává řád výkonu vazby. Podrobnější úprava této problematiky je obsažena ve vnitřních řádech věznic.⁴⁸

---

⁴² RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 76

⁴³ HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 95

⁴⁴ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 41

⁴⁵ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 77

⁴⁶ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 42

⁴⁷ § 5 odst. 1 zákona č. 293/1993 Sb.

⁴⁸ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 98

Práva

Věznice zajišťuje obviněným pravidelnou stravu. Pokud jsou splněny podmínky hygienické a estetické nezávadnosti, obviněný má právo nosit ve výkonu vazby vlastní oblečení, prádlo a obuv. Jejich výměnu si musí zajistit a uhradit sám. Věznice musí osobám ve vazbě umožnit koupat se v teplé vodě alespoň dvakrát za týden. Obviněný může neomezeně přijímat a za své peníze odesílat písemná sdělení.⁴⁹

Obviněný má právo využívat telefon ke kontaktu s blízkou osobou v době vymezené vnitřním řádem vazební věznice. Má právo přijímat návštěvy, a to jednou za 2 týdny, přičemž délka jedné návštěvy je stanovena na devadesát minut a počet návštěvníků omezen na maximálně čtyři osoby. Je oprávněn využívat duchovních a sociálních služeb.⁵⁰

Osoby ve výkonu vazby mají nárok minimálně jednou týdně nakupovat potraviny a věci osobní spotřeby. Každé tři měsíce mohou obdržet balíček s potravinami a věcmi osobní spotřeby o hmotnosti do 5 kg. Mohou si také na vlastní náklady objednat knihy, denní tisk a časopisy.⁵¹ Mají právo na nepřetržitý osmihodinový spánek a možnost absolvovat každý den vycházku ve vymezeném prostoru věznice, která trvá minimálně jednu hodinu.⁵²

Povinnosti

Obviněný má povinnost dodržovat řád výkonu vazby a vnitřní řád věznice, řídit se pokyny a příkazy Vězeňské služby, šetřit majetek věznice i ostatních obviněných a jednat slušně se všemi osobami, s nimiž se setká.⁵³

Obviněný má zakázáno navazovat nedovolené styky, vyrábět, uchovávat a konzumovat alkohol či jiné návykové látky. Dále nesmí vyrábět ani přechovávat předměty, které by mohly ohrozit bezpečnost osob a majetku, napomoci útěku, narušovat pořádek nebo poškodit zdraví. Má zakázáno tetovat sebe nebo jiné osoby.⁵⁴

Obvinění nesmějí přechovávat ani šířit tiskoviny či materiály, které podporují národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, propagují hnutí potlačující práva a svobody člověka, násilí a krutost.⁵⁵

---

⁴⁹ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 44-47

⁵⁰ § 13a odst. 1, § 14 odst. 1 a § 15 odst. 1 zákona č. 293/1993 Sb.

⁵¹ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 99

⁵² § 18 odst. 1 a 2 zákona č. 293/1993 Sb.

⁵³ ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009, s. 48

⁵⁴ § 21 odst. 2 zákona č. 293/1993 Sb.

⁵⁵ RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 101

4 RODINA ODSOUZENÉHO

V posledních desetiletích prochází rodina ve všech vyspělých zemích výraznými změnami.⁵⁶ Neustále se vyvíjí a odráží také vývoj společnosti. Dalo by se říci, že v současnosti nelze hovořit o existenci nějaké „tradiční“ rodiny.⁵⁷ Když se mluví o rodině, obvykle si představíme úplnou nukleární rodinu, tedy otce, matku a jejich děti. Mnoho lidí se domnívá, že právě takto vypadá většina rodin.⁵⁸ Od nepaměti byl člověk součástí společenství a jeho život se často řídil rodovými pravidly. Rodina fungovala jako ekonomická jednotka, kde muž zastával roli hlavy rodiny, zatímco ženě připadla úloha matky a pečovatelky o domácnost.⁵⁹ Pravdou je opak. Podle odhadů tvoří úplné nukleární rodiny v naší populaci přibližně třetinu rodin a jen pětinu domácností. Zbytek představují lidé žijící sami či pouze s dítětem bez partnera, nebo členové tří nebo čtyř generací v různých neúplných uspořádáních.⁶⁰

Nástup jedince do výkonu trestu odnětí svobody má dopad na všechny členy jeho rodiny, ať už s odsouzeným zůstávají v kontaktu, či nikoliv. Rodiny, které se snaží kontakt udržovat, se však často potýkají s různými překážkami. Patří sem například jejich nedostatečná informovanost o podmínkách týkajících se návštěv nebo nevyhovující návštěvní časy.⁶¹ Mnoho rodin, ve kterých se později některý ze členů ocitne ve vězení, čelilo již v minulosti nejrůznějším obtížím a problémům. Většinou se jedná o chudobu, nestabilitu, závislosti, násilí či předchozí zkušenost s kriminalitou a uvězněním.⁶²

4.1 Dopady výkonu trestu odnětí svobody na rodinu odsouzeného

Uvěznění partnera může být emocionálně zdrcující a prakticky paralyzující. Partnerky vězňů se často potýkají se ztrátou příjmu, sociální izolací, obtížemi při udržování kontaktu, zhoršením vztahů a zvýšenou zátěží spojenou s péčí o děti, což vše může prohlubovat jejich pocity ztráty

---

⁵⁶ MOŽNÝ, Ivo a JIRÁNEK, Vladimír. *Rodina a společnost*. Studijní texty, sv. 38. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. ISBN 80-86429-58-X, s. 252

⁵⁷ KIMPLOVÁ, Tereza; NĚMCOVÁ, Leona a SVOBODA, Jan. *Psychologie rodiny*. Psyché. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3064-1, s. 13

⁵⁸ MATOUŠEK, Oldřich. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Studijní texty, sv. 3. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-19-9, s. 84

⁵⁹ KIMPLOVÁ, Tereza; NĚMCOVÁ, Leona a SVOBODA, Jan. *Psychologie rodiny*. Psyché. Praha: Grada, 2023, s. 13

⁶⁰ MATOUŠEK, Oldřich. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Studijní texty, sv. 3. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, s. 84

⁶¹ LOUCKS, Nancy. *Prison Without Bars: The Experiences of Families Affected by Imprisonment*. Online. In: Brief 1. Edinburgh: Families Outside, 2005, s. 2. Dostupné z: <https://www.familiesoutside.org.uk/content/uploads/2011/02/prison-without-bars.pdf>. [cit. 2025-03-11].

⁶² NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Studijní texty, 78. svazek. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5793-6, s. 86

a beznaděje.⁶³ Největší zátěž pro ně představuje přímý dopad uvěznění – konkrétně odloučení od blízkého člověka a překážky v kontaktu s ním.⁶⁴

Uvěznění rodiče znamená nejen ztrátu příjmu pro rodinu, ale také vznik dalších finančních výdajů, jako jsou náklady na pobyt ve věznici či soudní výlohy. Mnoho rodin odsouzených se potýká s chudobou. Zhoršená finanční situace může zapříčinit změnu bydlení, kdy se rodiny ocitají na ubytovnách nebo v azylových domech, což způsobuje stres a výraznou změnu jejich životního stylu.⁶⁵ Jestliže zůstane jediným živitelem rodiny matka, která předtím nebyla zaměstnaná, musí často přijmout jakoukoliv práci.⁶⁶

Uvěznění jednoho z rodičů může u členů rodiny vyvolat silný emocionální otřes, mnohdy zažívají stigma, stud, vinu a bolest. Další zdroj stresu zpravidla představuje neznalost systému trestní justice, se kterým se musí vypořádat nejen odsouzený, ale i jeho rodina. Ta obvykle nemá dostatek informací o tom, jak navázat kontakt s odsouzeným rodičem, jaké jsou podmínky návštěv a zažívá nejistotu týkající se budoucnosti uvězněného rodiče.⁶⁷

Pauline Morris provedla v roce 1965 v Anglii rozsáhlou studii, během níž zpovídala 825 uvězněných mužů a 469 jejich partnerek. Zjistila, že uvěznění partnera bylo zpravidla vnímáno spíše jako krize rodinných vztahů než jako krize spojená s pocitem hanby nebo stigmatem. Stigmatizace byla nejčastější u žen, jejichž partneři byli ve vězení poprvé. 63 % partnerek odsouzených mužů uvedlo, že se jejich finanční situace po uvěznění partnera zhoršila. Dále 81 % partnerek zaznamenalo jisté zhoršení svého pracovního nasazení. 46 % žen se přiznalo, že odsouzení partnera ovlivnilo jejich pohled na manželství a plánování společné budoucnosti. Sociální život byl rovněž narušen, když 63 % partnerek omezilo společenské aktivity a u 57 % žen se zhoršil vztah s přáteli, sousedy a u 60 % z nich také s příbuznými.⁶⁸

Kim Williams, Veá Papadopoulou a Natalie Booth uskutečnili ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti v Anglii a Walesu výzkum s názvem *Prisoners' childhood and family*

---

⁶³ MURRAY, Joseph. *The effects of imprisonment on families and children of prisoners*. Online. In: Liebling, Alison and Maruna, Shadd, eds. *The effects of imprisonment*, 2005, s. 444. Dostupné z: http://www.academia.edu/653783/The_effects_of_imprisonment_on_families_and_children_of_prisoners. [cit. 2025-03-01].

⁶⁴ LOUCKS, Nancy. *Prison Without Bars: The Experiences of Families Affected by Imprisonment*. Online. In: Brief 1. Edinburgh: Families Outside, 2005, s. 3

⁶⁵ DVOŘÁČKOVÁ, Žaneta. *Potřeby dětí odsouzených rodičů: Needs of Children of Incarcerated Parents*. In: Sociální práce ve vězeňství: Sborník příspěvků z konference VII. Penologické dny 2019. Stráž pod Ralskem: Akademie Vězeňské služby České republiky, 2020. ISBN 978-80-907836-2-1, s. 111. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/akademie-vs-cr/ostatni/publikace/socialni-prace-ve-vezenstvi-sbornik-ze-vii-penologickych-dnu.pdf>. [cit. 2025-03-01].

⁶⁶ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Studijní texty, 78. svazek. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 87

⁶⁷ Tamtéž, s. 87

⁶⁸ MURRAY, Joseph. *The effects of imprisonment on families and children of prisoners*. In: Liebling, Alison and Maruna, Shadd, eds. *The effects of imprisonment*, 2005, s. 444

Backgrounds. Jeho cílem bylo zjistit míru narušení manželských a rodinných vztahů během výkonu trestu odnětí svobody a dopady uvěznění na děti. Výzkumu se zúčastnilo 3 849 odsouzených, kteří si odpykávali tresty v délce od jednoho měsíce do čtyř let. Výzkum ukázal, že 74 % odsouzených udržuje blízké vztahy se svou rodinou. Někteří vězni také vnímají podporu své rodiny a možnost vidat své děti jako klíčové faktory, které jim mohou pomoci předejít opětovnému páchání trestné činnosti.⁶⁹

4.2 Dopady výkonu trestu odnětí svobody na děti odsouzeného

Téma dětí, jejichž rodiče si odpykávají trest odnětí svobody, zůstává v České republice stále opomíjené. O nedostatečném zpracování této problematiky svědčí nejen absence odborné literatury v českém jazyce, ale i nedostatek výzkumů v českém prostředí. Uvěznění rodiče přitom každoročně zasáhne přibližně třicet až čtyřicet tisíc dětí.⁷⁰

Uvěznění rodiče má mnohovrstevnaté, významné a hluboké dopady na životy dětí a mladých lidí.⁷¹ Jak bude dítě odchod rodiče do vězení prožívat i jaké budou případné následky, závisí na celé řadě faktorů. Klíčovou roli hraje věk a pohlaví dítěte, rodinné uspořádání (sourozenci atd.), vztah s rodičem před jeho uvězněním, péče a možnost udržovat s rodičem kontakt. Důležité je také, jak je dítěti vysvětlena rodičova nepřítomnost (přesněji řečeno jeho uvěznění), délka odloučení, odolnost dítěte a reakce okolí na danou situaci.⁷² U dětí a mladých lidí může odloučení od rodiče v důsledku uvěznění negativně ovlivnit jejich sociální, emocionální a vzdělávací vývoj. Starší děti navíc mnohdy přebírají další rodinné povinnosti, například péči o mladší sourozence.⁷³

Některé děti se musí vyrovnat kromě nepřítomnosti rodiče také s tím, že se o ně stará někdo jiný, mohou se ocitnout v novém prostředí, změnit školu nebo přijít o své přátele. Tyto změny

---

⁶⁹ WILLIAMS, Kim, PAPADOPOULOU Veá, BOOTH, Natalie. *Prisoners' childhood and family backgrounds*. Online. Ministry of Justice, 2012, s. 7-11. Dostupné z: <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7c543de5274a1b00423088/prisoners-childhood-family-backgrounds.pdf>. [cit. 2025-03-05].

⁷⁰ DVOŘÁČKOVÁ, Žaneta. *Potřeby dětí odsouzených rodičů: Needs of Children of Incarcerated Parents*. Online. In: Sociální práce ve vězeňství. Stráž pod Ralskem: Akademie Vězeňské služby České republiky, 2020, s. 110

⁷¹ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Studijní texty, 78. svazek. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 55

⁷² STOKLÁSKOVÁ, Marie; SADKOVÁ, Tereza a MELOUNOVÁ, Zuzana. *Děti jsou bez viny: Jak pracovat s pěstouny a dětmi v náhradní rodinné péči, jejichž rodič je ve vězení*. Online. Přerov: Centrum pro rodinu a děti Přerov, 2018, s. 14. Dostupné z: <https://www.nadacesirius.cz/soubory/projekty/detibezyviny/Deti-jsou-bez-viny-Metodika.pdf>. [cit. 2025-02-24].

⁷³ LOUCKS, Nancy. *Prison Without Bars: The Experiences of Families Affected by Imprisonment*. Online. In: Brief 1. Edinburgh: Families Outside, 2005, s. 2

pro ně představují značnou zátěž a mohou být traumatizující.⁷⁴ Často čelí stigmatizaci a sociálnímu vyloučení, přestože se samy žádného trestného činu nedopustily. Bývají označovány jako děti kriminálního, na které je nutné si dát pozor. Kvůli „trestání“, které prožívají od okolí po nástupu rodiče do vězení, se o nich hovoří jako o „neviditelných obětech trestných činů.“⁷⁵

Pro děti je odchod rodiče do vězení, zejména pokud jim věnoval čas a lásku, velmi obtížný a těžko se s tím vyrovnávají. Každý rodič dává dítěti jedinečnou formu lásky, o kterou jeho odchodem dítě přichází. Některé děti se dokonce domnívají, že je nepřítomnost rodiče jejich vlastní chyba.⁷⁶ Mnoho rodičů se rozhodne zatajit dítěti pravou příčinu odchodu jednoho z rodičů, tedy uvěznění. Existuje však značné riziko, že dítě časem pravdu odhalí samo nebo se ji dozví od někoho jiného, a to možná v době, kdy ještě není dostatečně zralé na to, aby situaci plně chápalo nebo si vyžádalo vysvětlení. Taková zkušenost u dětí se dá přirovnat k nevyřešenému zármutku.⁷⁷

Odchod rodiče do vězení nemusí mít na každé dítě nutně negativní vliv. Pro některé děti to může naopak znamenat úlevu, zejména pokud vyrůstaly v prostředí narušených rodinných vztahů, kde se vyskytovaly různé patologické jevy, jako jsou časté konflikty, užívání návykových látek, domácí násilí nebo zneužívání.⁷⁸

---

⁷⁴ STOKLÁSKOVÁ, Marie; SADKOVÁ, Tereza a MELOUNOVÁ, Zuzana. *Děti jsou bez viny: Jak pracovat s pěstouny a dětmi v náhradní rodinné péči, jejichž rodič je ve vězení*. Online. Přerov: Centrum pro rodinu a děti Přerov, 2018, s. 14

⁷⁵ DVOŘÁČKOVÁ, Žaneta. *Potřeby dětí odsouzených rodičů: Needs of Children of Incarcerated Parents*. Online. In: Sociální práce ve vězeňství. Stráž pod Ralskem: Akademie Vězeňské služby České republiky, 2020, s. 111

⁷⁶ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 48

⁷⁷ LOUCKS, Nancy. *Prison Without Bars: The Experiences of Families Affected by Imprisonment*. Online. In: Brief 1. Edinburgh: Families Outside, 2005, s. 2

⁷⁸ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 49

5 FORMY UDRŽOVÁNÍ KONTAKTŮ

5.1 Návštěvy

Odsouzený má právo přijímat návštěvy svých blízkých v čase určeném ředitelem věznice, přičemž délka návštěv nesmí přesáhnout 3 hodiny za kalendářní měsíc. Odsouzeného smí současně navštívit maximálně 4 osoby, včetně dětí mladších 15 let. Tyto děti mohou přijít na návštěvu pouze v doprovodu osoby starší 18 let.⁷⁹ Odsouzenému může být povolena návštěva jiných než blízkých osob, pokud by mohla přispět k jeho nápravě nebo pro ni existuje jiný důležitý důvod. Návštěvy odsouzených ve zdravotnickém zařízení jsou možné pouze se souhlasem ošetřujícího lékaře, a to s ohledem na jejich zdravotní stav.⁸⁰

Pro uskutečnění návštěvy je třeba mít povolenku k návštěvě (tzv. „navštívenku“) a platný doklad totožnosti.⁸¹ Žádost o návštěvu podává odsouzený písemně. V ní uvede datum plánované návštěvy, jména, příjmení a adresy osob i nezletilých dětí. Odsouzený musí žádost spolu s korespondencí nebo nadepsanou obálkou odevzdat svému vychovateli s dostatečným předstihem.⁸²

Místnosti vyhrazené pro standartní návštěvy jsou vybaveny stoly a odpovídajícím počtem židlí. Jejich součástí je také dětský koutek. Během standartních návštěv je osobám dovoleno běžně se dotýkat a projevovat společensky přijatelným způsobem náklonnost, například držet se za ruce nebo hladit po ruku. Intimní kontakt je během těchto návštěv zakázán a jakékoliv nevhodné intimní dotyky mohou vést k okamžitému ukončení návštěvy.⁸³

„Ředitel věznice může povolit uskutečnění návštěvy odsouzeného bez zrakové a sluchové kontroly zaměstnanců Vězeňské služby v prostorách k tomu určených.“⁸⁴ V českých věznicích jsou návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly nejčastěji využívány k setkání vězňových rodičů s jejich dětmi. Mezi partnery jsou povolovány jen výjimečně. Mnoho věznic prostory pro návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly vůbec nedisponuje. Legislativa totiž věznicím neukládá povinnost tyto prostory zřizovat.⁸⁵

---

⁷⁹ *Pravidla pro návštěvy odsouzených: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-pro-navstevy-odsouzenych>. [cit. 2025-01-27].

⁸⁰ § 19 odst. 2 a 4 zákona č. 169/1999 Sb.

⁸¹ *Pravidla pro návštěvy odsouzených: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky.

⁸² *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 12. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/pardubice/ostatni/vr-v-pardubice-platny-od-112025.pdf>. [cit. 2025-02-12].

⁸³ Tamtéž, s. 12

⁸⁴ § 19 odst. 5 zákona č. 169/1999 Sb.

⁸⁵ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 137

5.2 Korespondence

Odsouzený má právo neomezeně přijímat a na vlastní náklady odesílat písemná sdělení. Kontrolu korespondence provádí Vězeňská služba, která má právo seznámit se s jejím obsahem. Jestliže z obsahu písemností vyplývá podezření na přípravu nebo spáchání trestného činu, může korespondenci zadržet a předat orgánu činném v trestním řízení.⁸⁶

Korespondence mezi odsouzeným a jeho obhájcem, advokátem zastupujícím odsouzeného v jiné záležitosti, státními orgány České republiky, diplomatickou misí, konzulárním úřadem cizího státu nebo mezinárodní organizací pověřenou ochranou lidských práv podle mezinárodní úmluvy, kterou je Česká republika vázána, nesmí být kontrolována. Tyto písemnosti jsou odesílány adresátovi a doručovány odsouzenému bez zbytečného odkladu.⁸⁷

Korespondenci lze odesílat a přijímat pouze prostřednictvím určeného vychovatele. Nepovolený obsah korespondence se vrátí odesílateli zpět na náklady odsouzeného, nebo je uložen do úschovy, umožní-li to podmínky věznice a charakter věci. Korespondenci v označených uzamykatelných schránkách vybírá vychovatel, stížnosti v označených uzamykatelných schránkách zaměstnanec správního oddělení věznice či jiný pověřený pracovník.⁸⁸

Pokud odsouzený neumí nebo nemůže číst či psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byla doručena korespondence přečtena. Poskytne mu pomoc při psaní žádostí, podání a stížností státním orgánům a mezinárodním organizacím a při písemné komunikaci s advokátem.⁸⁹

V případě, že odsouzený nemá žádné finanční prostředky a jeho korespondence je adresovaná státním orgánům ČR, diplomatickým misím, konzulárním úřadům cizího státu nebo mezinárodním organizacím, náklady na odeslání hradí věznice.⁹⁰

5.3 Telefonování

Odsouzený má právo telefonovat s osobou blízkou, svým obhájcem nebo advokátem, který ho zastupuje v jiné věci a ze závažného důvodu i s jinou osobou. K tomuto účelu smí použít pouze telefon, který mu poskytne věznice. Telefonní hovory si odsouzený platí sám.⁹¹

---

⁸⁶ § 17 odst. 1 a 2 zákona č. 169/1999 Sb.

⁸⁷ *Pravidla přijímání korespondence: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-prijimani-korespondence>. [cit. 2025-01-28].

⁸⁸ *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 10

⁸⁹ § 17 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb.

⁹⁰ *Pravidla přijímání korespondence: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky.

⁹¹ § 18 odst. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 169/1999 Sb.

Telefonní hovory se uskutečňují pomocí telefonních přístrojů, které jsou obvykle umístěny na jednotlivých ubytovacích oddílech. Informace o podmínkách jejich využívání a ceník služeb jsou k dispozici na nástěnce nebo u vychovatele. Do telekomunikační sítě se odsouzený přihlašuje kartou, která je přidělena k jeho telefonnímu účtu.⁹² Telefonní karta se odsouzenému vydává na základě písemné žádosti, ve které uvede až pět telefonních kontaktů na osoby blízké. Odsouzený může s těmito osobami telefonovat obvykle 20 minut denně. Hovory s obhájcem nebo advokátem nejsou časově omezeny.⁹³

5.4 Balíčky

Jednou za šest měsíců má odsouzený právo přijmout balíček obsahující potraviny a věci osobní spotřeby. Hmotnost balíčku nesmí přesáhnout 5 kg. Toto právo vzniká dnem nástupu do výkonu trestu nebo převedením z výkonu vazby. Každý balíček musí být zkontrolován zaměstnanci Vězeňské služby.⁹⁴

Pokud balíček s potravinami a věcmi osobní spotřeby obsahuje věci, které odsouzený nesmí mít u sebe, protože jsou v rozporu s účelem výkonu trestu, zejména takové, které by mohly ohrozit odsouzeného nebo jiné osoby na zdraví či životě, nebudou odsouzenému předány a na jeho náklady budou odeslány zpět odesílateli. Jestliže jde o potraviny s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, zlikvidují se.⁹⁵

V případě, že odsouzený nemá právo na přijetí balíčku nebo jeho přijetí odmítne, věznice jej za náklady odsouzeného zašle zpět odesílateli. Pokud odsouzený nemá dostatek finančních prostředků na odeslání nepředaných věcí či balíčku odesílateli, uhradí náklady věznice. Vynaložená částka bude odsouzenému předepsána k úhradě jako náklad spojený s výkonem trestu odnětí svobody.⁹⁶

5.5 Videohovory

Ve věznici je možné uskutečnit videohovor prostřednictvím aplikace Skype. Zavádění moderních forem online komunikace do věznic v České republice výrazně urychlila pandemie covidu-19. Z důvodu omezování návštěv se hledaly nové způsoby, jak vězněným umožnit

---

⁹² *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 11

⁹³ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 136

⁹⁴ § 24 odst. 1 a 2 zákona č. 169/1999 Sb.

⁹⁵ *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 15

⁹⁶ *Pravidla přijímání balíků: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-prijimani-baliku>. [cit. 2025-02-12].

zachovat vazby na jejich rodinné prostředí.⁹⁷ Pro mnoho blízkých navíc návštěva věznice často není možná, ať už z důvodu nedostatku financí, časové náročnosti, nebo například kvůli nemoci.⁹⁸

Přínosem této komunikační platformy je její dostupnost zdarma. Někteří odsouzení vnímají Skype jako prostředek na pomezí mezi telefonováním a návštěvou. Ve srovnání s telefonováním navíc poskytuje možnost vizuálního kontaktu, avšak na rozdíl od návštěvy neumožňuje kontakt fyzický.⁹⁹

Využívání Skypu za účelem komunikace s dětmi odsouzených přináší určité výhody, ale také jistá omezení. Zejména pro maličké děti není tato forma komunikace zcela ideální, jelikož komunikují převážně pomocí dotyků. Po pár minutách videohovoru či telefonátu se navíc začnou nudit. Na druhou stranu, návštěva věznice může být pro malé i větší děti stresující zkušeností, kterou si nešťastně spojí se setkáním s rodičem.¹⁰⁰

---

⁹⁷ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Studijní texty, 78. svazek. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 107

⁹⁸ HEJDUK, Adam. *Online návštěva za mřížemi zůstala. Rodina se může s vězněm spojit i bez počítače*. Online. In: iDnes.cz, 2021. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/moderni-vezeni-online-navsteva-vezen-kontaktni-centrum.A210801_165642_praha-zpravy_mama?source=piano_a_d. [cit. 2025-03-12].

⁹⁹ NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023, s. 107

¹⁰⁰ HEJDUK, Adam. *Online návštěva za mřížemi zůstala. Rodina se může s vězněm spojit i bez počítače*. Online. In: iDnes.cz, 2021.

6 ROLE ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ PŘI PODPOŘE KONTAKTU ODSOUZENÝCH S RODINOU

Na práci s odsouzenými se podílí tým odborných pracovníků.¹⁰¹ Práce ve vězeňství představuje mimořádnou psychickou a fyzickou zátěž. Prostředí věznic samo o sobě klade na zaměstnance velké nároky. Charakterizuje ho izolace od okolního světa, každodenní osobní kontroly a bezpečnostní opatření limitující svobodu pohybu.¹⁰² Tato kapitola pojednává o tom, jak odborní zaměstnanci věznice podporují odsouzené v udržování kontaktu s rodinou. Patří sem vychovatel, psycholog, kaplan, sociální pracovník a speciální pedagog.

6.1 Vychovatel

Vychovatel spolupracuje s dalšími odbornými pracovníky na tom, aby se v odsouzených probudilo svědomí, přijali vinu a učinili pokání. Vede je ke změně životního stylu, učí je lépe komunikovat s lidmi a vypořádat se s obtížnými životními situacemi. Namísto moralizování působí na odsouzené osobním příkladem a využívá také v souladu s platnými zákony a předpisy kázeňská opatření v podobě odměn a trestů. Odsouzené také hodnotí, například pro soudní jednání o jejich podmíněčném propuštění.¹⁰³ Na jeho funkci jsou kladeny vysoké nároky. Měl by umět uplatňovat pedagogické zásady, pracovat se skupinou odsouzených a současně vykonávat i kázeňskou pravomoc nad svěřenými vězňenými osobami. Při řešení kázeňských přestupků je proto nezbytné, aby měl vychovatel alespoň základní právní povědomí.¹⁰⁴ Vychovatelé ve Věznici Pardubice mají své kanceláře přímo v ubytovacích prostorách odsouzených.

Za jednu z nejdůležitějších činností vychovatelů považují odsouzení pomoc s udržováním kontaktu s rodinou. Sociální vazby mimo věznici jsou pro ně klíčové, dodávají jim motivaci a naději, že se po propuštění budou mít kam vrátit.¹⁰⁵ Vychovatelé podporují odsouzené

---

¹⁰¹ *Věznice Pardubice: Tým odborných pracovníků*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/tym-odbornych-pracovniku>. [cit. 2025-03-24].

¹⁰² MARTINEK, Michael. *Duchovní služba ve věznicích*. Praha: Česká biblická společnost, 2022. ISBN 978-80-7545-122-4, s. 143-144

¹⁰³ HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 55

¹⁰⁴ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 333

¹⁰⁵ DRAHOŇOVSKÝ, Jan a BULAVOVÁ, Hana. *Vězeňský vychovatel očima svých svěřenců*. Online. Bezpečnostní teorie a praxe 2020, č. 3, s. 37. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2020/11/Vezensky-vychovatel-ocima-svych-sverencu.pdf>. [cit. 2025-03-17].

v udržování rodinných kontaktů prostřednictvím zajišťování jejich práv.¹⁰⁶ Pomocí vychovatele lze ve věznici odesílat a přijímat korespondenci a také realizovat návštěvy.¹⁰⁷ Před uskutečněním návštěvy se musí odsouzený domluvit se svým vychovatelem, který následně naplánuje její termín.¹⁰⁸

6.2 Psycholog

Ve výkonu trestu se psychologové zaměřují především na minimalizaci faktorů, které by mohly vést k recidivě odsouzených. V rámci terapeutických a jiných penitenciárních opatření působí na odsouzené tak, aby po propuštění byla šance návratu k trestné činnosti u odsouzených co nejmenší a případné dopady jejich jednání co nejméně závažné.¹⁰⁹ „Mezi základní činnosti psychologa působícího ve vězeňství patří psychologické poradenství a psychoterapie. Provádí je individuálně nebo skupinově.“¹¹⁰ Preferuje se skupinová forma, jelikož umožňuje odsouzeným získat korektivní zkušenost prostřednictvím různorodé zpětné vazby od ostatních členů terapeutické skupiny. Pokud ale není skupinová práce pro některé odsouzené vhodná nebo přínosná, volí se individuální přístup.¹¹¹

Psychologické poradenství funguje ve věznicích na dobrovolné bázi. Jeho nepochybnou výhodou je skutečnost, že psycholog má dobrou znalost vězeňského prostředí i specifických vztahů, které v něm vznikají.¹¹²

Co se týče podpory odsouzených v kontaktu s rodinou, psycholog zde hraje významnou roli. Na psychologa Stanislava Hájka, který působil osm let ve věznici Ostrov, se odsouzení nejčastěji obraceli kvůli kontaktu s rodinou a partnery, ale také ohledně vztahů s ostatními odsouzenými.¹¹³ Psycholožka Lucie Čáповá, která pracuje ve věznici Světlá nad Sázavou, navštěvuje odsouzené zejména tehdy, když mají nějaké problémy či deprese, nebo když

---

¹⁰⁶ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 334

¹⁰⁷ *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 10

¹⁰⁸ PILKNEROVÁ, Inka. *Manuál pro vězně, aneb, Vše, co potřebujete vědět o životě za mřížemi*. První vydání. Praha: Powerprint, 2020. ISBN 978-80-7568-189-8, s. 27

¹⁰⁹ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 335-336

¹¹⁰ HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 58

¹¹¹ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 336

¹¹² HALUZOVÁ, Soňa. *To nejčastější, co VS ČR má, jsou lidé*. Online. České vězeňství, 2016, č. 4, s. 8. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/psychologicka-pomoc/to-nejcennejsi-co-vs-cr-ma-jsou-lide.pdf>. [cit. 2025-03-17].

¹¹³ *České vězeňství: Čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2017, č. 4, s. 3. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/informacni-servis/ceske-vezenstvi/2017/cv-4-2017kompr.pdf>. [cit. 2025-03-17].

potřebují pomoc s řešením určitých záležitostí, jako jsou rodinné či vztahové problémy. Také se často věnuje odsouzeným, kteří se vyrovnávají s úmrtím někoho z rodiny.¹¹⁴

6.3 Kaplan

Kaplan je duchovní, kterého církev pověřila pastorační péčí o určitou skupinu lidí. Významně přispívá k naplnění účelu výkonu trestu odnětí svobody tím, že podněcuje odsouzené k náhradě škody a k životu v souladu s křesťanskými zásadami.¹¹⁵ Hlavní náplní práce vězeňského kaplana je jeho přítomnost mezi odsouzenými, poskytování rozhovorů a doprovázení, vždy přizpůsobené životní situaci a individuálním potřebám klienta. Dále kaplani pořádají kulturní programy, přednášky, kurzy, poskytují náboženskou literaturu a zajišťují aktivity mimo věznic, které obvykle zahrnují návštěvy bohoslužeb v okolních farnostech. Poskytují své služby každému, kdo by je chtěl využít, ne pouze věřícím křesťanům.¹¹⁶ Věznice mají pro bohoslužby, duchovní rozhovory a studium bible vyhrazený samostatný prostor, který vypadá jako kaple.¹¹⁷ Za účelem zachování rodinných vazeb mohou kaplani spolupracovat s rodinnými příslušníky odsouzených.¹¹⁸ K tomu dochází obvykle na žádost odsouzeného, který chce řešit svou partnerskou nebo rodinnou situaci a považuje intervenci kaplana za přínosnou. Kaplan se pak může telefonicky nebo i přímo osobně spojit s jeho blízkými, nejčastěji s manželkou, rodiči, sourozenci či dětmi. Na základě svých komunikačních dovedností a pastoračních zkušeností pak může pomoci posílit rodinné vazby nebo se podílet na řešení konkrétních problémů.¹¹⁹

6.4 Sociální pracovník

Sociální pracovník nabízí odsouzeným komplexní sociálně právní poradenství, eventuálně doprovod. Spolupracuje zejména s Probační a mediační službou České republiky, městskými a obecními úřady, úřady práce, azylovými domy, charitativními profesionálními i dobrovolnickými organizacemi a dalšími.¹²⁰

---

¹¹⁴ ŠÁMAL, Petr. *Ženy za mřížemi: šokující svět plný emocí... v ženské věznici Světlá nad Sázavou*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2022, s. 278. ISBN 978-80-278-0089-6.

¹¹⁵ *Kaplani: Vězeňská duchovní služba*. Online. In: Vězeňská duchovenská péče České republiky. Dostupné z: <https://www.vdpcr.eu/kaplani/>. [cit. 2025-03-19].

¹¹⁶ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 352-353

¹¹⁷ *Kaplani: Vězeňská duchovní služba*. Online. In: Vězeňská duchovenská péče České republiky.

¹¹⁸ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 353

¹¹⁹ MARTINEK, Michael. *Duchovní služba ve věznicích*. Praha: Česká biblická společnost, 2022, s. 141-142

¹²⁰ HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 57

„Základním zaměřením sociální práce je plynulý přechod odsouzeného do přirozeného prostředí.“¹²¹ Sociální pracovník se snaží podněcovat odsouzené k samostatnosti při řešení různých osobních záležitostí. Považuje za svou profesionální čest, aby každý občan opouštějící vězení disponoval platným občanským průkazem, měl zajištěnou práci a bydlení.¹²² Znalost právních předpisů je pro sociálního pracovníka nezbytná. Musí se neustále vzdělávat, neboť pouze tak může odpovídajícím způsobem reagovat na neustálé změny ve společnosti a v legislativě.¹²³

Sociální pracovník je pro udržování kontaktů odsouzených se svými rodinami rovněž velmi důležitý. Je totiž často jediným spojením odsouzeného se světem za zdmi věznic. Kromě spolupráce s orgány státní správy, církvemi a nestátními neziskovými organizacemi také pomáhá odsouzeným s uspořádáním jejich sociálních vztahů, a to jak v nejbližší rodině, tak i v komunitě a celé společnosti.¹²⁴

6.5 Speciální pedagog

Speciální pedagog je jedním z nejzkušenějších členů týmu odborných pracovníků ve věznici. Zajišťuje koordinaci práce jednotlivých specialistů, kteří zpracovávají penitenciární diagnózu odsouzeného a na ni navazující program zacházení.¹²⁵ Dále organizuje speciálně výchovné aktivity zaměřené na trestnou činnost odsouzených a jejich rizikové faktory. K tomu se využívají metody individuální nebo skupinové práce.¹²⁶ Společně s vychovatelem a sociálním pracovníkem má na starosti výstupní oddíl věznic, kde se odsouzení připravují na propuštění. Musí evidovat a zmapovat, zda již odsouzení splňují podmínky potřebné k ukončení výkonu trestu odnětí svobody. Sleduje, jak odsouzení pracují na změně svého chování souvisejícího s trestným činem, na snížení rizika recidivy a zda se účastní všech aktivit.¹²⁷

---

¹²¹ *Sociální práce ve vězeňství: Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce*. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cms/documents/00dcebc1-3e7c-80ed-2ca9-c586d00171c2/DL-vezenstvi.pdf>. [cit. 2025-03-19].

¹²² HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 57

¹²³ *Věznice Nové Sedlo: Sociální práce ve vězeňství*. Online. In: *Vězeňská služba České republiky*, 2018. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-nove-sedlo/clanky/detail/socialni-prace-ve-vezenstvi>. [cit. 2025-03-19].

¹²⁴ *Sociální práce ve vězeňství: Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce*. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.

¹²⁵ HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024, s. 56

¹²⁶ DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 340

¹²⁷ ŠÁMAL, Petr. *Ženy za mřížemi: šokující svět plný emocí... v ženské věznici Světlá nad Sázavou*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2022, s. 43

Speciální pedagogové se podílejí na realizaci extramurálních aktivit, které slouží k udržování nebo obnovení kontaktu odsouzených s prostředím, situacemi a osobami mimo věznici.¹²⁸ Jakub Valenta, který pracuje jako speciální pedagog ve vazební věznici Liberec, doprovází odsouzené na vycházky s rodinami mimo věznici. Například do parku, na dětské hřiště či do kavárny. Podle jeho názoru může udržení rodinných vazeb odsouzenému usnadnit návrat do života po propuštění. Navíc mohou tyto vztahy přispět k jeho nápravě.¹²⁹ Speciální pedagogové rovněž spolupracují s dalšími odborníky, jako jsou psychologové a sociální pracovníci, na projektech zaměřených na podporu resilience rodin odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody. Tyto projekty reflektují aktuální, avšak často opomíjené potřeby těchto rodin a posilují jejich odolnost. Jedním z projektů je dětský pobytový tábor, na kterém působí speciální pedagog jako vedoucí.¹³⁰

---

¹²⁸ *Vazební věznice Olomouc: Program zacházení*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-olomouc/sekce/program-zachazeni>. [cit. 2025-03-24].

¹²⁹ PLUHAŘ, Adam. *I děti vězňů mají právo na tátu, říká pedagog, který vodí na vycházky vrahy*. Online. In: iDnes.cz, 2018. Dostupné z: https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/deti-vezeni-veznice-specialni-pedagog-jakub-valenta.A180502_134252_liberec-zpravy_jape. [cit. 2025-03-24].

¹³⁰ *Podpora resilience rodin odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody*. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Dostupné z: http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/images/Elektronick%C3%A1_verze_Sborn%C3%ADku/Podpora_resilience_odsouzen%C3%BDch_ve_v%C3%BDkonu_trestu_odn%C4%9Bt%C3%AD_svobody_kl.pdf. [cit. 2025-03-24].

7 PROGRAMY PODPORUJÍCÍ KOMUNIKACI ODSOUZENÝCH S RODINOU

Tato kapitola se zaměřuje na konkrétní programy realizované za účelem udržování a posilování vztahů mezi odsouzenými a členy jejich rodiny. Představen bude například Pappa program či projekt Táta v kapse, které mají za cíl posílit otcovské kompetence odsouzených. Dále budou popsány projekty neziskové organizace Mezinárodní vězeňské společnosti a projekty občanského sdružení Za branou, z. s.

7.1 Pappa program

Pappa program je součástí projektu *Snižování rizik odsouzených prostřednictvím intervenčních programů*, který v letech 2014 až 2021 obdržel finanční podporu z Norských fondů. Program má pomoci odsouzeným získat větší povědomí o vlastní trestné činnosti a jejich dopadech na děti i celou jeho rodinu. Klade si za cíl posílit v odsouzených otcovskou roli a motivovat je k zodpovědnému přístupu k životu v souladu se společenskými normami. Zaměřuje se také na posilování práv dítěte.¹³¹

Pappa program vychází z Úmluvy o právech dítěte, z teorie rizikových a ochranných faktorů a z teorie vazby. V Norsku je úspěšně využíván ve vězeňství již od roku 2008. Do programu, jehož základem je dialog, se zapojilo 5 věznic – konkrétně věznice Bělušice, Horní Slavkov, Pardubice, Znojmo a ženská věznice Světlá nad Sázavou, která projevila zájem o program pro matky a bude se podílet na jeho vytváření.¹³²

Pilotní program byl ve Věznici Pardubice zahájen 1. prosince 2022. Slavnostní ukončení proběhlo 2. března 2023, kdy odsouzení obdrželi certifikáty a o dva dny později se v terapeutickém centru věznice konal dlouho očekávaný *Den s dítětem*. Odsouzení dostali možnost strávit čas se svými dětmi, zahrát si různé sportovní či kooperativní hry, a dokonce si společně uvařit oběd.¹³³

---

¹³¹ TEREBA, Marek. *V Česku zahájil Pappa program pro zlepšení vztahů vězněných otců s jejich dětmi*. Online. In: Novinky.cz, 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-v-cesku-zahajil-pappa-program-pro-zlepseni-vztahu-veznenych-otcu-s-jejich-detmi-40433796>. [cit. 2025-03-26].

¹³² *Generální ředitelství: Implementace programu pro otce „Pappa program“ do českých věznic*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/clanky/detail/implementace-programu-pro-otce-pappa-program-do-ceskych-veznic>. [cit. 2025-03-26].

¹³³ *Věznice Pardubice: Pappa program poprvé*. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/clanky/detail/pappa-program-poprve>. [cit. 2025-03-26].

Vězeňská služba plánuje v testování Pappa programu pokračovat. V budoucnu ho chce rozšířit i do dalších českých věznic.¹³⁴

7.2 Táta v kapse

Tento projekt se umístil na seznam úspěšných žadatelů o dotaci na rok 2025 v rámci dotačního titulu *Podpora práce s rodinami osob odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody*. Zaměřuje se na skupinové poradenství, jehož cílem je posílit rodičovské kompetence vězněných rodičů.¹³⁵ Program se zaměřuje na prohloubení znalostí v oblasti psychologie a zdokonalování komunikačních schopností s dítětem, aby jejich vztah zůstal nadále blízký, byť pouze na dálku. Součástí programu jsou také jednoduché rukodělné aktivity, při nichž odsouzení vyrábějí drobné předměty a dárky pro své děti podle vlastní kreativity a fantazie. Program je realizován pod záštitou Společnosti Podané ruce, která s věznicí spolupracuje i na dalších programech, které jsou zaměřeny na podporu odsouzených v rozvíjení společensky prospěšných dovedností.¹³⁶

Táta v kapse byl zatím uskutečněn pouze ve věznici Kuřim. V současnosti nejsou dostupné žádné informace, které by naznačovaly jeho zavedení i v dalších věznicích.

7.3 Projekty Mezinárodního vězeňského společenství

Mezinárodní vězeňské společenství poskytuje pomoc všem, kterým zločin změnil život. Zejména obětem trestných činů, odsouzeným, propuštěným, rodinám a dětem vězňů. Pomáhá osobám propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody se opětovně začlenit do společnosti.¹³⁷ Tato nezisková organizace vznikla v roce 2010 a je součástí Prison Fellowship International, což je největší křesťanská světová dobrovolnická organizace v oblasti vězeňství.¹³⁸

---

¹³⁴ GLASEROVÁ, Dominika. *Odsouzené otce má od recidivy odradit Pappa program. Testují ho čtyři věznice*. Online. In: ČT24, 2023. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/odsouzene-otce-ma-od-recidivy-odradit-pappa-program-testuji-ho-ctyri-veznice-5847>. [cit. 2025-03-26].

¹³⁵ *Seznam úspěšných žadatelů o dotaci na rok 2025 v rámci dotačního titulu Podpora práce s rodinami osob odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody*. Online. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/documents/d/msp/rod-2025-seznam-uspesnych-zadatelu>. [cit. 2025-03-30].

¹³⁶ *Věznice Kuřim: „Táta v kapse“ program pro odsouzené otce*. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-kurim/clanky/detail/tata-v-kapse-program-pro-odsouzene-otce>. [cit. 2025-03-30].

¹³⁷ *Věznice Pardubice: Mezinárodní vězeňské společenství*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/mezinarodni-vezenske-spolecenstvi>. [cit. 2025-03-26].

¹³⁸ *Kdo jsme*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: https://mvs.cz/o-nas/#kdo_jsme. [cit. 2025-03-26].

Andělský kemp je týdenní pobytový tábor pro děti odsouzených. Díky štědrým dárcům se ho mohou zúčastnit zcela zdarma, protože jejich rodiny by pravděpodobně neměly dostatek finančních prostředků na jeho zaplacení. Děti si na kempu mohou odpočinout, zažít spoustu zábavy a radosti, což je pro ně velmi důležité. Zároveň si uvědomí, že podobnými životními situacemi procházejí i ostatní děti. Svá trápení zde mohou sdílet s kvalifikovanými odborníky, mezi které patří psycholog, sociální pracovník, speciální pedagog nebo etoped. Pro mnohé z nich je to poprvé v životě, kdy je někdo doopravdy vyslechné.¹³⁹

Andělský strom je projekt, jehož cílem je obdarovat o Vánocích děti uvězněných rodičů a podpořit tak jejich vzájemný, často velmi křehký vztah. Dobrovolníci mohou přispět finančně nebo přímo zakoupit dárky, které jsou následně dětem doručeny spolu s dopisem od rodiče z vězení. Ten je pro dítě důležitým poselstvím, že na něj máma či táta myslí a má ho rád.¹⁴⁰

Již výše zmiňovaný *Den s dítětem* dává rodinám možnost strávit čas s odsouzeným rodičem jinak než jen při běžných krátkých návštěvách ve věznici. Tatínkové si mohou se svými dětmi hrát, malovat, zpívat, nebo dokonce vařit. Maminky mají chvíli pro sebe. Součástí projektu jsou také poradci, kteří rodinám poskytují podporu a rady, jak zvládat tuto náročnou situaci, jak s dětmi mluvit o vězení a trestném činu, nebo jak se na propuštění tatínka připravit.¹⁴¹

Mezi další projekty Mezinárodního vězeňského společenství patří *Andělský klub*, do kterého děti uvězněných rodičů docházejí jednou týdně.¹⁴² *Dream Academy* je každoměsíční setkávání dospívajících dívek s profesionály z nejrůznějších oborů.¹⁴³ Projekt *Zpátky do školy* je zaměřen na děti ve věku od 6 do 15 let. Jeho účelem je finanční podpora rodin odsouzených při nákupu školních pomůcek na začátku školního roku.¹⁴⁴

---

¹³⁹ *Andělský kemp*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-kemp/>. [cit. 2025-03-26].

¹⁴⁰ *Andělský strom*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-strom/>. [cit. 2025-03-26].

¹⁴¹ *Den s dítětem*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/den-s-ditemem/>. [cit. 2025-03-26].

¹⁴² *Andělský klub*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-klub/>. [cit. 2025-03-26].

¹⁴³ *Dream Academy*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/dream-academy/>. [cit. 2025-03-26].

¹⁴⁴ *Zpátky do školy*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/zpatky-do-skoly/>. [cit. 2025-03-26].

7.4 Projekty občanského sdružení Za branou, z. s.

Občanské sdružení Za branou, z.s. poskytuje pomoc osobám odsouzeným nebo propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody. Klade důraz na obnovu a posilování rodinných vazeb a zapojení rodiny do procesu jejich resocializace. Bylo založeno v roce 2010.¹⁴⁵

Kurz zvyšování rodičovských kompetencí je určen odsouzeným rodičům, kteří si přejí obnovit a zlepšit vztah se svými dětmi, který byl přerušen nebo jinak poškozen nástupem rodiče do výkonu trestu, rozpadem vztahu rodičů nebo umístěním dětí do náhradní rodinné či ústavní péče.¹⁴⁶ Kurz se uskutečňuje ve věznicích převážně prezenční, ale také korespondenční formou. Je rozložen do osmi pracovních bloků po 2 hodinách, kdy účastníci dostávají domácí úkoly. Skládá se z částí věnovaných rodinnému právu, Úmluvě o právech dítěte a potřebám dětí. Zároveň se věnuje osobní motivaci účastníků a hledání efektivních způsobů komunikace s dětmi. Závěrečnou částí kurzu je společný návštěvní den ve věznici, kdy se odsouzení účastníci setkají se svými dětmi a rodinami.¹⁴⁷

Projekt *Společně pro rodinu* podporuje rodiče, kteří si odpykávají trest odnětí svobody a chtějí obnovit, udržet nebo prohloubit vztahy se svými nezletilými dětmi. Odsouzený rodič si může požádat o pomoc ve formě dobití telefonního kreditu či poskytnutí dopisních známek a psacích potřeb. Žádost se podává písemně a v závislosti na situaci ji lze podpořit částkou od 50 do 200 Kč měsíčně, nejdéle však na dobu tří měsíců.¹⁴⁸

Přeprava dětí k návštěvě rodiče ve věznici je služba určená pouze rodinám, které čelí závažným překážkám, jež brání dlouhodobému kontaktu dítěte s uvězněným rodičem. Mezi tyto překážky patří například velká vzdálenost nebo složitá sociální situace.¹⁴⁹ *Asistovaný kontakt* je služba pro děti, které potřebují odbornou asistenci při setkání s rodičem ve věznici, například z důvodu dlouhodobého odloučení dítěte od rodiče nebo jiných specifických okolností.¹⁵⁰

Každých 6 týdnů pořádá Za branou setkání *Svépomocné skupiny* pro rodiny a blízké odsouzených. Účastníky bývají především rodiče nebo partnerky uvězněných osob, kteří sdílejí

---

¹⁴⁵ *O nás*. Online. Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/o-nas-3/>. [cit. 2025-03-31].

¹⁴⁶ *Kurz zvyšování rodičovských kompetencí: Úvod*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: https://zabranou.cz/uploads/Uvod_do_kurzu_2.pdf. [cit. 2025-03-31].

¹⁴⁷ *Kurz zvyšování rodičovských kompetencí pro odsouzené rodiče*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/kurz-pro-rodice/>. [cit. 2025-03-31].

¹⁴⁸ *Volání a psaní z vězení: projekt Společně pro rodinu*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/volani-a-psani-z-vezeni/>. [cit. 2025-03-31].

¹⁴⁹ *Přeprava dětí k návštěvě rodiče ve věznici*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/preprava-do-veznice/>. [cit. 2025-03-31].

¹⁵⁰ *Asistovaný kontakt*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/asistovany-kontakt/>. [cit. 2025-03-31].

své zkušenosti s návštěvami ve věznicích a hovoří o svých pocitech. Součástí diskusí bývá také problematika podmíněného propuštění a následné pomoci po návratu z výkonu trestu.¹⁵¹

---

¹⁵¹ *Svépomocná skupina*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/svepomocna-skupina/>. [cit. 2025-03-31].

8 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Tato část práce se věnuje kvantitativnímu výzkumnému šetření, které bylo provedeno za pomoci dotazníku vlastní konstrukce jako výzkumného nástroje. Kvantitativní výzkum se opírá o náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat, který probíhá prostřednictvím testů, dotazníků či pozorování. Konstruované koncepty zjišťujeme pomocí měření a následně získaná data analyzujeme statistickými metodami s cílem je prozkoumat, popsat, eventuálně ověřit pravdivost našich představ o vztahu mezi sledovanými proměnnými.¹⁵² Výzkum byl realizován mezi odsouzenými muži ve Věznici Pardubice.

8.1 Cíle výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjistit, jak odsouzení muži ve věznici udržují kontakt se svou rodinou. Podrobněji se bude sledovat, s kým z rodiny jsou v kontaktu, jaké způsoby komunikace využívají nejčastěji, kdo z odborných zaměstnanců věznice je nejvíce podporuje ve snaze udržovat kontakt s rodinou, jaké překážky jim ve spojení brání nebo co by se mohlo zlepšit, aby mohli být víc v kontaktu.

8.2 Formulace hypotéz

Hypotéza je vědeckým předpokladem. Musí vycházet z dosavadních poznatků o zkoumaném jevu či z praktických zkušeností výzkumníka.¹⁵³ V této kapitole bych ráda představila hypotézy, které jsem stanovila v rámci výzkumného šetření. V součtu se jedná o čtyři hypotézy.

H1: Odsouzení, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé, komunikují se svou rodinou častěji než recidivisté.

H2: Ke zlepšení vztahů s rodinou dochází častěji u odsouzených, kteří absolvovali nějakou speciálně výchovnou aktivitu, než u odsouzených, kteří žádnou z těchto aktivit neabsolvovali.

H3: Odsouzení mladšího věku považují udržování vztahů s rodinou během výkonu trestu za méně důležité než odsouzení vyššího věku.

H4: Ke zlepšení vztahů s rodinou dochází častěji u odsouzených, kteří využívají možnost videohovorů, než u odsouzených, kteří tuto možnost nevyužívají.

---

¹⁵² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6, s. 44

¹⁵³ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6, s. 50

8.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořili odsouzení muži ve Věznici Pardubice. Do dotazníkového šetření se mohl zapojit kterýkoli odsouzený ve věznici. Dotazník vyplnilo celkem 55 respondentů. Z důvodu nevyplnění mnoha údajů v dotazníku bylo následně z výzkumu 9 respondentů vyřazeno. „*Chybějící data rapidně snižují objektivitu celého šetření.*“¹⁵⁴ Výzkumného šetření se tedy ve výsledku zúčastnilo 46 respondentů. Jednalo se o muže ve věku od 21 do 71 let.

8.4 Charakteristika Věznice Pardubice

„*Věznice Pardubice je věznicí pro výkon trestu odnětí svobody odsouzených s ostrahou s oddělením s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení.*“¹⁵⁵ Byla vybudována mezi lety 1889 a 1991. Ubytovací kapacita věznice je stanovena na 650 míst.¹⁵⁶ Věznice disponuje specializovanými oddíly pro výkon trestu odsouzených, kteří jsou trvale pracovní nezařaditelní ve středním a vysokém stupni zabezpečení, dále pro odsouzené s duševními poruchami a poruchami chování ve vysokém stupni zabezpečení, a také zvláštním oddělením pro mladistvé vykonávající trestní opatření odnětí svobody.¹⁵⁷

Věznice Pardubice nabízí odsouzeným široké spektrum speciálně výchovných aktivit. Tyto aktivity jsou určeny odsouzeným, u nichž je potřeba pracovat na prohlubování sebereflexe a na změně nežádoucích vzorců chování. Některé aktivity, například pohybová terapie, jsou určeny výhradně pro odsouzené trvale pracovní nezařaditelné. Jiné speciálně výchovné aktivity, například sebeobslužné a pracovní, jsou naopak zaměřeny na pracující odsouzené.¹⁵⁸

Dále je v prostorách terapeutického centra Věznice Pardubice realizována terapie prací, rukodělné činnosti, arteterapie, muzikoterapie a apiterapie, což je aktivita spojená se včelařením. Encouterová skupina *O nás s námi* učí odsouzené vyjadřovat pocity a emoce. Také se zde nachází keramická a kreativní dílna.¹⁵⁹

---

¹⁵⁴ CHRÁSKA, Miroslav a KOČVAROVÁ, Ilona. *Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2015. ISBN 978-80-7454-553-5, s. 45

¹⁵⁵ *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 2

¹⁵⁶ *Základní informace: Věznice Pardubice*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/zakladni-informace>. [cit. 2025-03-12].

¹⁵⁷ *Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice*. Vězeňská služba České republiky, 2024, s. 2

¹⁵⁸ *Věznice Pardubice: Terapeutické aktivity*. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/terapeuticke-aktivity>. [cit. 2025-06-05].

¹⁵⁹ Tamtéž

8.5 Metoda sběru dat

Jako metodu sběru dat jsem zvolila anonymní dotazník. Dotazník je způsob písemného pokládání otázek s následným získáváním písemných odpovědí.¹⁶⁰ Jeho nepochybnou výhodou je, že umožňuje relativně rychlé shromažďování dat od velkého množství respondentů.¹⁶¹

Dotazník jsem vytvořila elektronicky v programu Microsoft Word. Mezi odsouzené jsem ho následně distribuovala v tištěné podobě. Dotazník obsahoval 15 otázek, přičemž 10 z nich bylo uzavřených, 2 otázky uzavřené dichotomické, 2 polouzavřené a 1 otázka byla otevřená.

8.6 Realizace sběru dat

Sběr dat probíhal od února 2025 do března 2025. Před oficiální distribucí byl dotazník nejprve předložen vedení věznice v elektronické formě ke schválení. Poté jsem do věznice osobně doručila 100 vtištěných dotazníků. Ty byly následně rozdány odsouzeným prostřednictvím odborných zaměstnanců věznice. Odsouzení dotazníky vyplňovali samostatně. Z doručených dotazníků se mi vrátilo 55 vyplněných, avšak 9 z nich muselo být vyřazeno kvůli nekompletnímu vyplnění. Celková návratnost tedy činí 46 %, což může být způsobeno nejspíše tím, že byl dotazník příliš rozsáhlý. U 9 vyřazených dotazníků chyběly převážně odpovědi na závěrečné otázky.

---

¹⁶⁰ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, s. 99

¹⁶¹ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Pedagogika. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4, s. 164

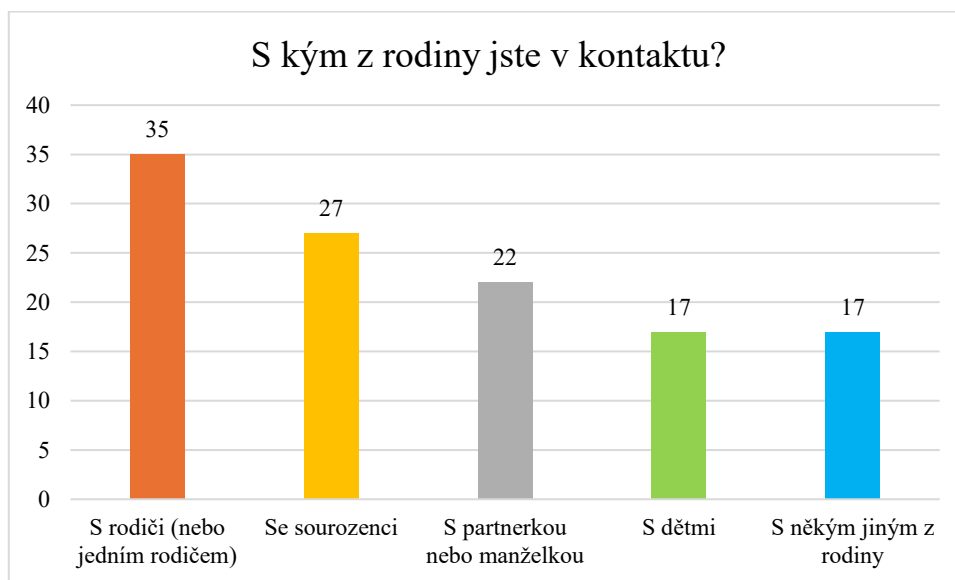
8.7 Vyhodnocení a interpretace výsledků z výzkumného šetření

V této kapitole jsou zaznamenány odpovědi respondentů z dotazníkového šetření ve Věznici Pardubice. Získaná data byla pro lepší přehlednost převedena do záznamového archu v programu Microsoft Excel. U každé otázky je uvedena tabulka vyjadřující absolutní a relativní četnost, doplněná o sloupcový graf s komentářem.

Otázka č. 1: S kým z rodiny jste v kontaktu?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
S rodiči (nebo jedním rodičem)	35	76,09 %
Se sourozenci	27	58,70 %
S partnerkou nebo manželkou	22	47,83 %
S dětmi	17	36,96 %
S někým jiným z rodiny	17	36,96 %

Tabulka 1: S kým z rodiny jsou respondenti v kontaktu

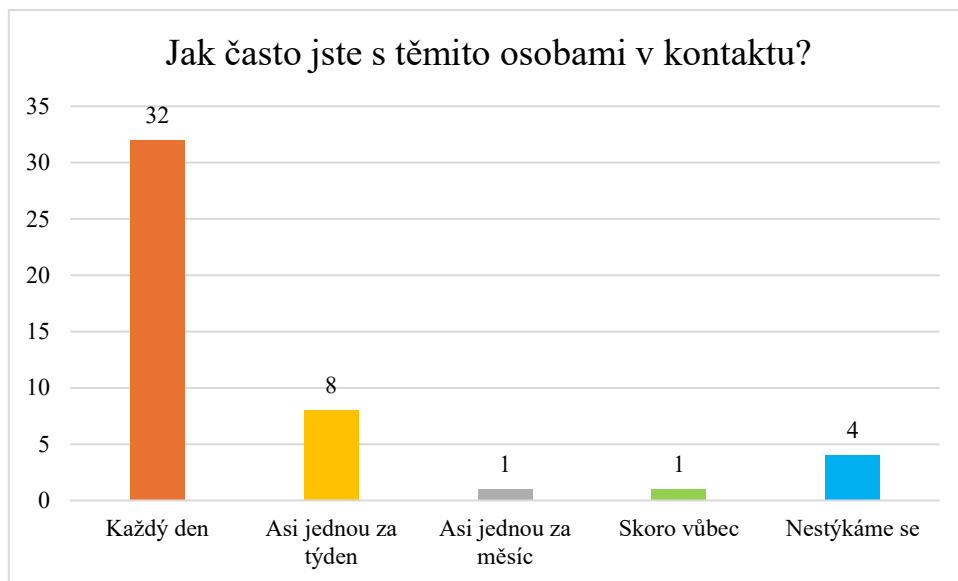
Graf 1: S kým z rodiny jsou respondenti v kontaktu

V této otázce mohli respondenti zaškrtnout více odpovědí. Z grafu lze vyčíst, že nejvíce respondentů (35; 76,09 %), udržuje ve věznici kontakt se svými rodiči, popřípadě jedním rodičem. Na druhém místě se umístili sourozenci, se kterými je ve spojení 27 (58,70 %) respondentů. K mému překvapení je kontakt s partnerkou či manželkou až třetí v pořadí, tuto možnost označilo 22 respondentů (47,83 %). Udržování kontaktu s dětmi a s jinými příbuznými, například bratřenci nebo sestřenicemi, je zastoupeno ve stejném poměru (17; 36,96 %).

Otázka č. 2: Jak často jste s těmito osobami v kontaktu?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Každý den	32	69,57 %
Asi jednou za týden	8	17,39 %
Asi jednou za měsíc	1	2,17 %
Skoro vůbec	1	2,17 %
Nestýkáme se	4	8,70 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 2: Jak často jsou respondenti s osobami z rodiny v kontaktu

Graf 2: Jak často jsou respondenti s osobami z rodiny v kontaktu

Tato otázka navazovala na předchozí otázku. Měla za cíl zjistit, jak často jsou respondenti s osobami z rodiny ve spojení. Velká část respondentů (32; 69,57 %) je v kontaktu s rodinou každý den. Variantu „asi jednou za týden“ zvolilo 8 (17,39 %) respondentů. 4 (8,70 %) respondenti se s příbuznými nestýkají vůbec. Možnosti „asi jednou za měsíc“ a „skoro vůbec“ uvedl shodný počet respondentů. V obou případech šlo o 1 (2,17 %) osobu.

Otázka č. 3: Jak důležité je pro Vás udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velice důležité	40	86,96 %
Důležité jen trochu	1	2,17 %
Nedůležité	4	8,70 %
Nevím	1	2,17 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 3: Jak důležité je pro respondenty udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu

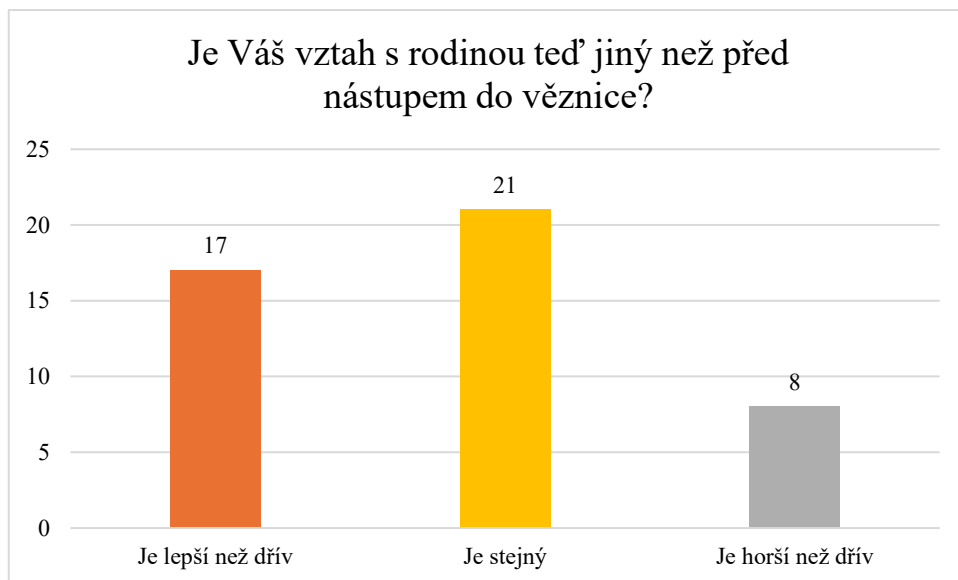
Graf 3: Jak důležité je pro respondenty udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu

Otázka č. 3 zjišťovala, jakou důležitost přiřkládají respondenti udržování rodinných vztahů během pobytu ve věznici. Jak jsem já sama předpokládala, většina respondentů (40; 86,96 %) považuje tyto vztahy za velice důležité. 4 (8,70 %) respondenti uvedli, že pro ně kontakt s blízkými v době výkonu trestu důležitý není. 1 (2,17 %) respondent označil, že je pro něj důležitý pouze částečně a 1 respondent zvolil odpověď „nevím“.

Otázka č. 4: Je Váš vztah s rodinou teď jiný než před nástupem do věznice?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Je lepší než dřív	17	36,96 %
Je stejný	21	45,65 %
Je horší než dřív	8	17,39 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 4: Vztah respondentů s rodinou

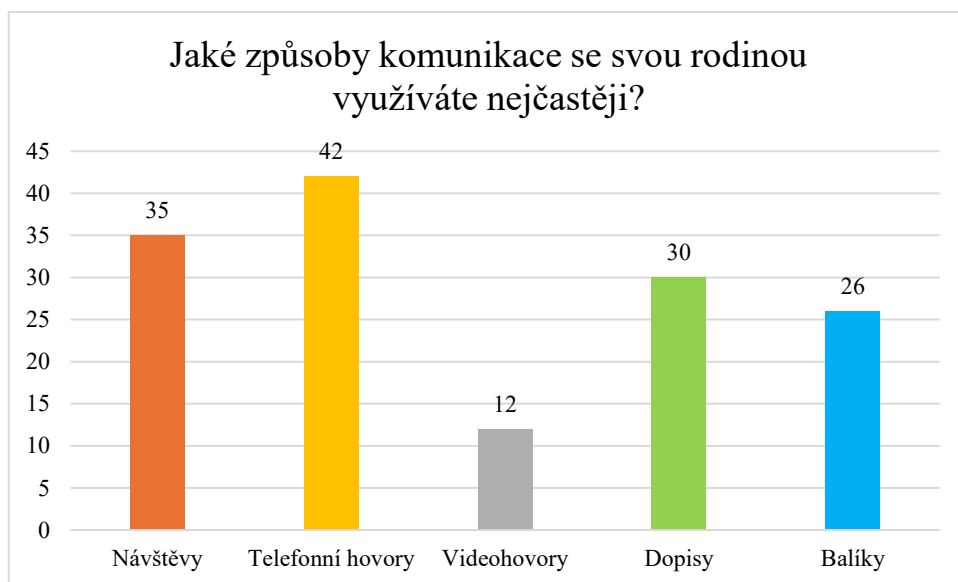
Graf 4: Vztah respondentů s rodinou

Otázka č. 4 se zaměřovala na to, jak respondenti vnímají vývoj svých vztahů s rodinnými příslušníky. Zda během jejich pobytu ve věznici došlo ke zlepšení, zhoršení nebo ke stagnaci. Z grafu vyplývá, že u největší části respondentů (21; 45,65 %) zůstaly rodinné vztahy beze změny. U 17 (36,96 %) respondentů došlo ke zlepšení, což považují za velmi překvapivé a zároveň i pozitivní zjištění. Naopak 8 (17,39 %) respondentů uvedlo, že se jejich vztah s rodinou oproti době před nástupem do výkonu trestu zhoršil.

Otázka č. 5: Jaké způsoby komunikace se svou rodinou využíváte nejčastěji?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Návštěvy	35	76,09 %
Telefonní hovory	42	91,30 %
Videohovory	12	26,09 %
Dopisy	30	65,22 %
Balíky	26	56,52 %

Tabulka 5: Nejčastěji využívané způsoby komunikace ve věznici

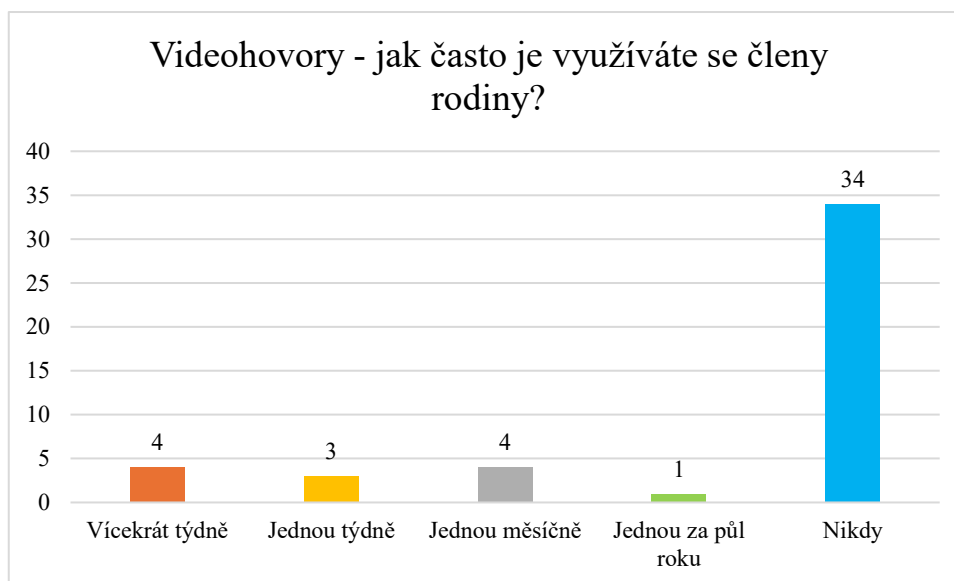
Graf 5: Nejčastěji využívané způsoby komunikace ve věznici

V této otázce mohli respondenti označit více možností. Nejčastěji využívaným způsobem komunikace s rodinou ve věznici jsou telefonní hovory, které zaškrtnulo 42 (91,30 %) respondentů. Další v pořadí jsou návštěvy, tuto variantu zvolilo 35 (76,09 %) respondentů. 30 (65,22 %) respondentů využívá ke komunikaci se svými blízkými dopisy a 26 (56,52 %) respondentů balíky. Na posledním místě se umístily videohovory, tuto odpověď zvolilo 12 (26,09 %) respondentů.

Otázka č. 6: Videohovory – jak často je využíváte se členy rodiny?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vícekrát týdně	4	8,70 %
Jednou týdně	3	6,52 %
Jednou měsíčně	4	8,70 %
Jednou za půl roku	1	2,17 %
Nikdy	34	73,91 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 6: Jak často využívají respondenti videohovory ke komunikaci se členy rodiny

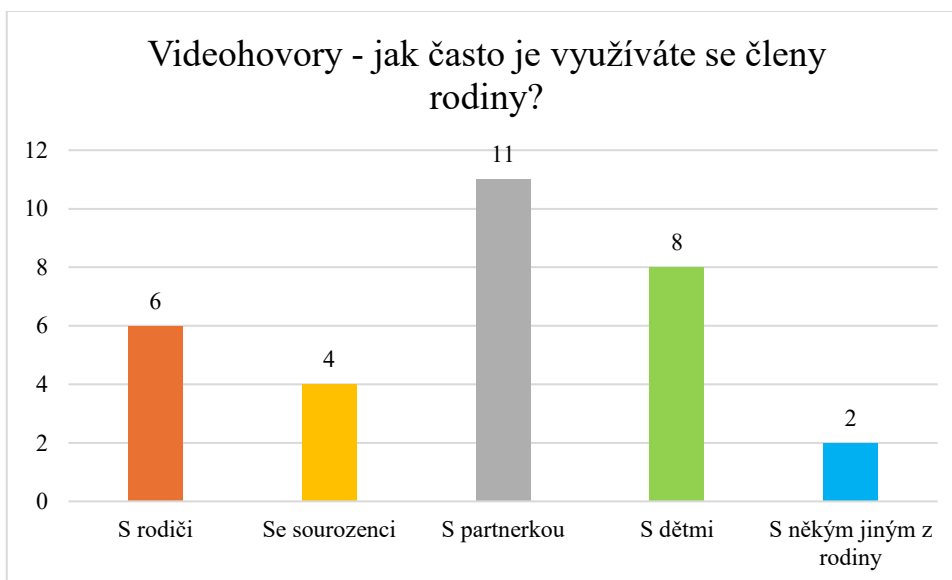
Graf 6: Jak často využívají respondenti videohovory ke komunikaci se členy rodiny

Z tohoto grafu je patrné, že nejvíce respondentů (34; 73,91 %) videohovory s rodinou vůbec nevyužívá. Zbývajících 12 (26,09 %) respondentů tento způsob komunikace ve věznici využívá, avšak s rozdílnou pravidelností.

Několikrát týdně komunikují prostřednictvím videohovorů 4 (8,70 %) respondenti. Frekvenci „jednou týdně“ uvedli 3 (6,52 %) respondenti. 4 (8,70 %) respondenti uskuteční videohovor ve věznici jednou měsíčně a pouze 1 (2,17 %) respondent jednou za 6 měsíců.

	Vícekrát týdně	Jednou týdně	Jednou měsíčně	Jednou za půl roku	Nikdy
Rodiče					
Sourozenci					
Partnerka					
Děti					
Někdo jiný					

Tabulka 7: Podoba dotazníkové položky č. 6

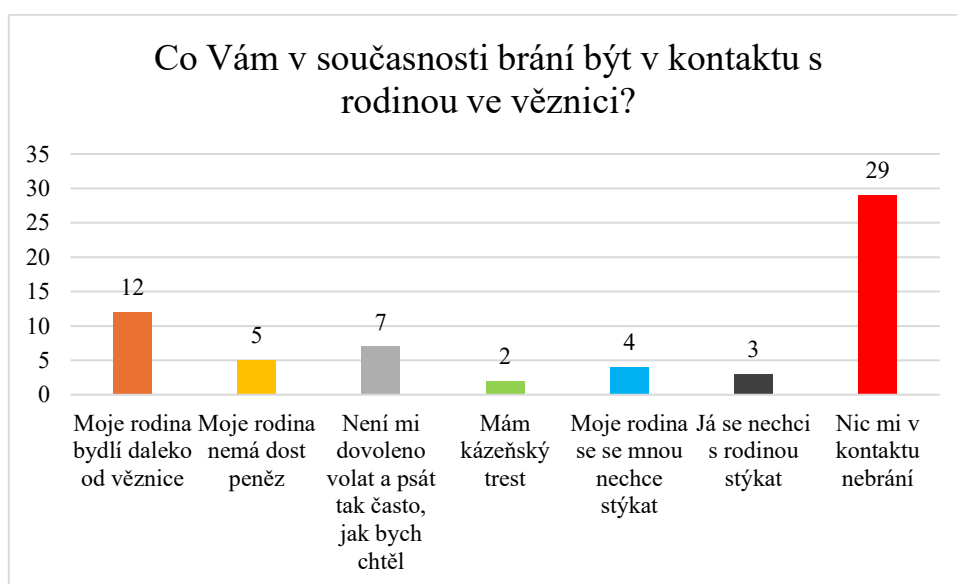
Graf 7: S kým respondenti nejčastěji pomocí videohovorů komunikují

Tato dotazníková položka měla podobu tabulky, v níž dostali respondenti instrukci označit v každém řádku jednu možnost. Cílem bylo tudíž také zjistit, s kým respondenti nejčastěji pomocí videohovorů komunikují. Nejčastěji uváděnou osobou byla partnerka, tuto možnost označilo 11 respondentů. Na druhém místě se umístily děti, se kterými takto komunikuje 8 respondentů. Rodiče uvedlo 6 respondentů a pouze 4 respondenti využívají videohovory ke kontaktu se sourozenci. 2 respondenti označili možnost „s někým jiným z rodiny“.

Otázka č. 7: Co Vám v současnosti brání být v kontaktu s rodinou ve věznici?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Moje rodina bydlí daleko od věznice	12	26,09 %
Moje rodina nemá dost peněz	5	10,87 %
Není mi dovoleno volat a psát tak často, jak bych chtěl	7	15,22 %
Mám kázeňský trest	2	4,35 %
Moje rodina se se mnou nechce stýkat	4	8,70 %
Já se nechci s rodinou stýkat	3	6,52 %
Nic mi v kontaktu nebrání	29	63,04 %

Tabulka 8: Co respondentům v současnosti brání být v kontaktu s rodinou ve věznici

Graf 8: Co respondentům v současnosti brání být v kontaktu s rodinou ve věznici

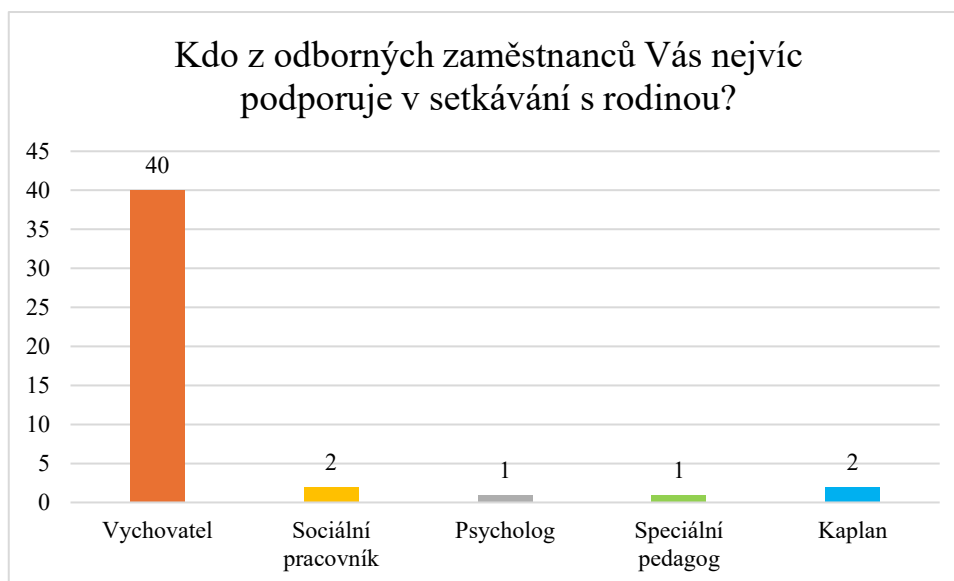
Tato otázka umožňovala respondentům zaškrtnout více odpovědí. Jejím cílem bylo zjistit, jaké překážky respondentům aktuálně brání v udržování kontaktu s rodinou během výkonu trestu. Většina respondentů (29; 63,04 %) uvedla, že jim nic nebrání. Nejčastěji zmiňovanou překážkou byla vzdálenost mezi bydlištěm rodiny a věznicí (12; 26,09 %).

7 (15,22 %) respondentů nemůže s rodinou komunikovat tak často, jak by si přáli, protože jim to není povoleno. U pěti (10,87 %) respondentů představuje hlavní překážku finanční situace jejich rodiny. 4 (8,70 %) respondenti uvedli, že jejich rodina nemá zájem o kontakt, zatímco 3 (6,52 %) respondenti si sami nepřejí být se svými příbuznými ve spojení. Dvěma (4,35 %) respondentům brání v komunikaci s rodinnými příslušníky udělený kázeňský trest.

Otázka č. 8: Kdo z odborných zaměstnanců Vás nejvíc podporuje v setkávání s rodinou?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vychovatel	40	86,96 %
Sociální pracovník	2	4,35 %
Psycholog	1	2,17 %
Speciální pedagog	1	2,17 %
Kaplan	2	4,35 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 9: Kdo z odborných zaměstnanců respondenty nejvíc podporuje v setkávání s rodinou

Graf 9: Kdo z odborných zaměstnanců respondenty nejvíc podporuje v setkávání s rodinou

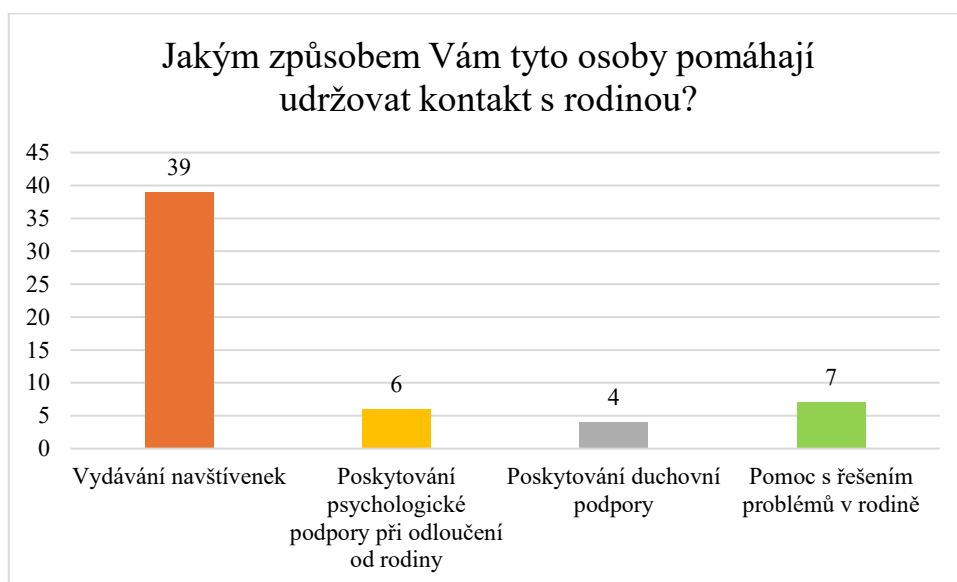
Otázka č. 8 zjišťovala, kdo z týmu odborných pracovníků věznice respondenty nejvíc podporuje ve snaze udržovat kontakt s rodinou. Informace o složení tohoto týmu jsem získala z internetových stránek Věznice Pardubice.

Z výsledků jednoznačně vyplývá, že největší oporu představuje pro respondenty vychovatel, tuto možnost označilo 40 (86,96 %) respondentů. Ostatní profese byly zastoupeny výrazně méně, což mě samotnou překvapilo. Očekávala jsem, že výsledky nebudou tak jednoznačné. Sociální pracovník a kaplan byli zmíněni stejným počtem respondentů (2; 4,35 %). Nejméně podporuje respondenty v setkávání s rodinou psycholog (1; 2,17 %) a speciální pedagog (1; 2,17 %).

Otázka č. 9: Jakým způsobem Vám tyto osoby pomáhají udržovat kontakt s rodinou?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vydávání navštívenek	39	84,78 %
Poskytování psychologické podpory při odloučení od rodiny	6	13,04 %
Poskytování duchovní podpory	4	8,70 %
Pomoc s řešením problémů v rodině	7	15,22 %

Tabulka 10: Jakým způsobem respondentům pomáhají odborní zaměstnanci udržovat kontakt s rodinou

Graf 10: Jakým způsobem respondentům pomáhají odborní zaměstnanci udržovat kontakt s rodinou

Tato otázka navazovala na otázku předchozí. Zde mě zajímalo, jakým konkrétním způsobem pomáhá odborný personál věznice respondentům zůstat ve spojení s rodinou. Respondenti mohli označit více možností. Nejvíce respondenti oceňují povolenky k návštěvě, tzv. navštívenky (39; 84,78 %). Dále odborní zaměstnanci respondentům pomáhají řešit rodinné problémy, tuto variantu zvolilo 7 (15,22 %) respondentů. 6 (13,04 %) respondentů uvedlo, že jim tyto osoby poskytují psychologickou podporu při odloučení od blízkých. Nejmenší zastoupení měla odpověď týkající se poskytování duchovní podpory, kterou zaškrtili pouze 4 (8,70 %) respondenti.

Otázka č. 10: Absolvoval jste už nějakou speciálně výchovnou aktivitu?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	47,83 %
Ne	24	52,17 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 11: Absolvoování nějaké speciálně výchovné aktivity

Graf 11: Absolvoování nějaké speciálně výchovné aktivity

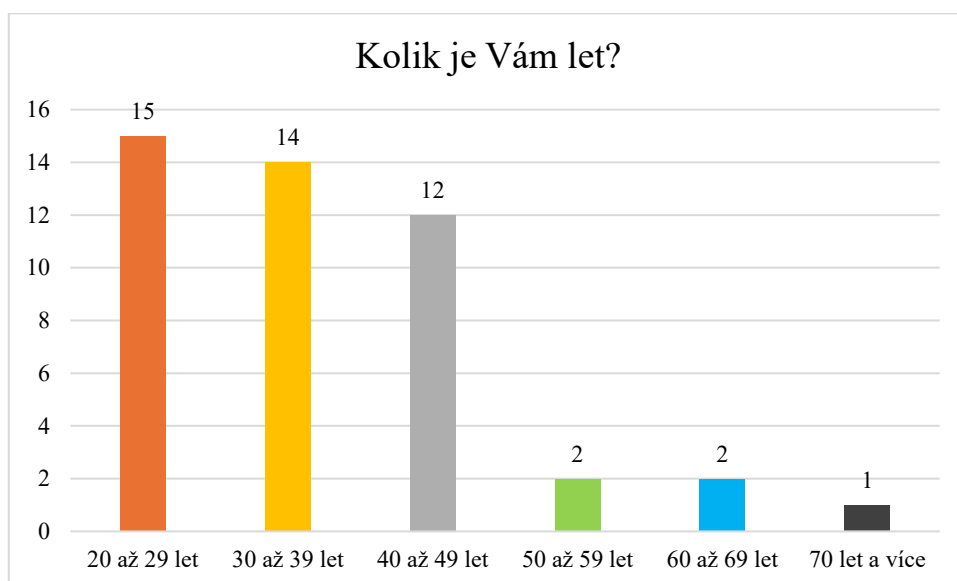
Otázka č. 10 měla za cíl zjistit, zda již respondenti během svého pobytu ve věznici absolvovali některou ze speciálně výchovných aktivit. Tyto činnosti byly v dotazníku blíže specifikovány, aby nedošlo k nejasnostem. Věznice Pardubice nabízí odsouzeným širokou škálu speciálně výchovných aktivit. Zde jsem opět vycházela z oficiálních údajů uvedených na webových stránkách Věznice Pardubice.

24 (52,17 %) respondentů uvedlo, že během pobytu ve věznici dosud žádnou speciálně výchovnou aktivitu neabsolvovali. 22 (47,83 %) respondentů již s některou z těchto činností zkušenost má. Výsledky lze hodnotit pozitivně, neboť rozložení odpovědí je poměrně vyrovnané.

Otázka č. 11: Kolik je Vám let?

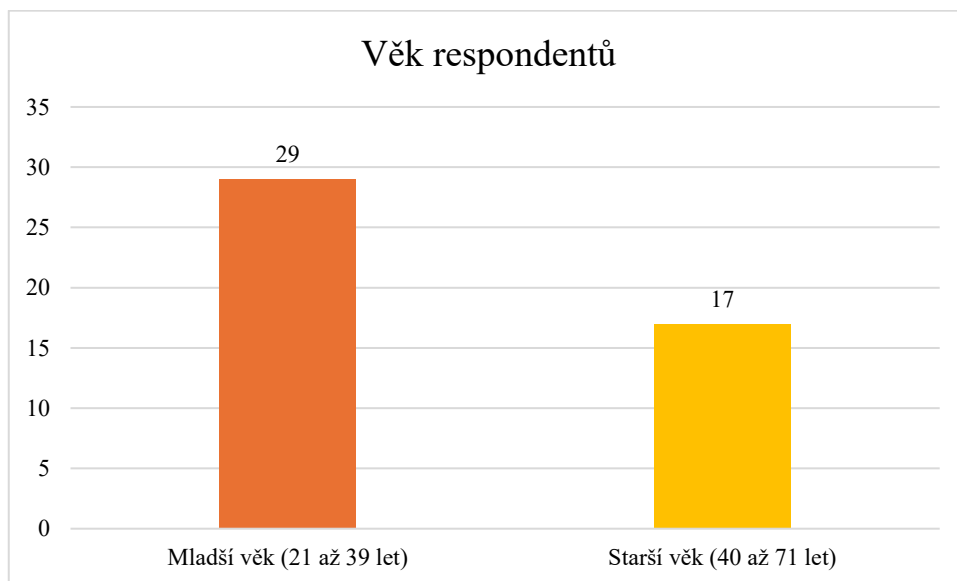
	Absolutní četnost	Relativní četnost
21 let	5	10,87 %
24 let	3	6,52 %
25 let	1	2,17 %
27 let	4	8,70 %
29 let	2	4,35 %
30 let	1	2,17 %
31 let	2	4,35 %
32 let	2	4,35 %
33 let	2	4,35 %
34 let	2	4,35 %
37 let	1	2,17 %
38 let	2	4,35 %
39 let	2	4,35 %
40 let	2	4,35 %
41 let	2	4,35 %
42 let	3	6,52 %
43 let	1	2,17 %
44 let	1	2,17 %
45 let	1	2,17 %
46 let	2	4,35 %
50 let	1	2,17 %
54 let	1	2,17 %
62 let	1	2,17 %
64 let	1	2,17 %
71 let	1	2,17 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 12: Věk respondentů

Graf 12: Věk respondentů

Výzkumu se zúčastnili respondenti ve věku od 21 do 71 let. Jak je z grafu patrné, pro jeho větší přehlednost jsem respondenty rozdělila do šesti věkových kategorií. Nejpočetnější skupinu tvořili respondenti ve věku 20 až 29 let (15; 32,61 %). Poměrně velký počet odpovědí byl získán také od respondentů ve věku 30 až 39 let (14; 30,43 %). Významné zastoupení měla rovněž věková kategorie 40 až 49 let (12; 26,09 %). Nejméně zastoupeni byli respondenti ve věkovém rozpětí od 50 do 71 let, a to pouze v počtu 5 osob (10,87 %).

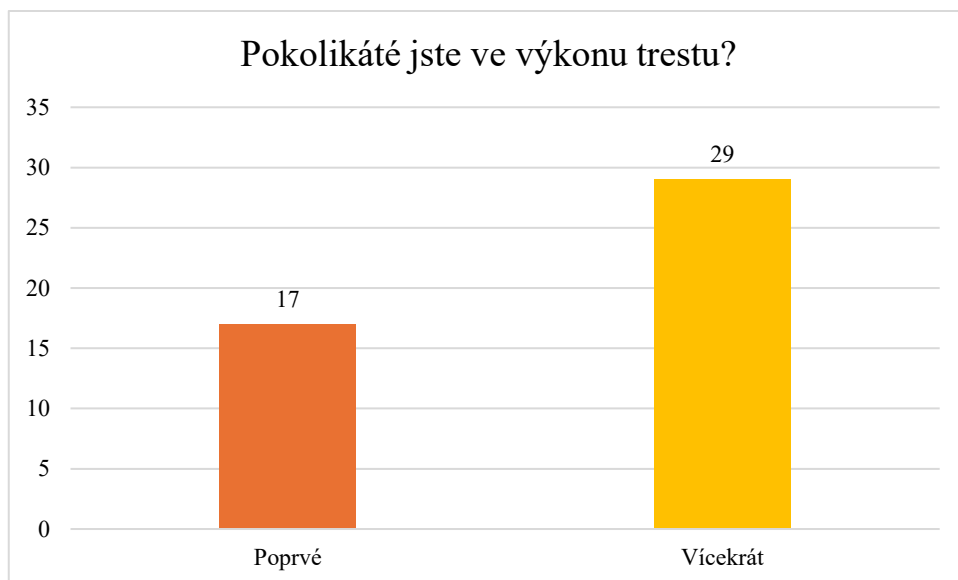
Graf 13: Věk respondentů – mladší a starší věk

Kvůli výpočtu hypotézy č. 3 jsem respondenty dále rozdělila do dvou kategorií – na odsouzené mladšího věku (21 až 39 let) a odsouzené staršího věku (40 až 71 let).

Otázka č. 12: Pokolikáté jste ve výkonu trestu?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Poprvé	17	36,96 %
Vícekrát	29	63,04 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 13: Pokolikáté jsou respondenti ve výkonu trestu odnětí svobody

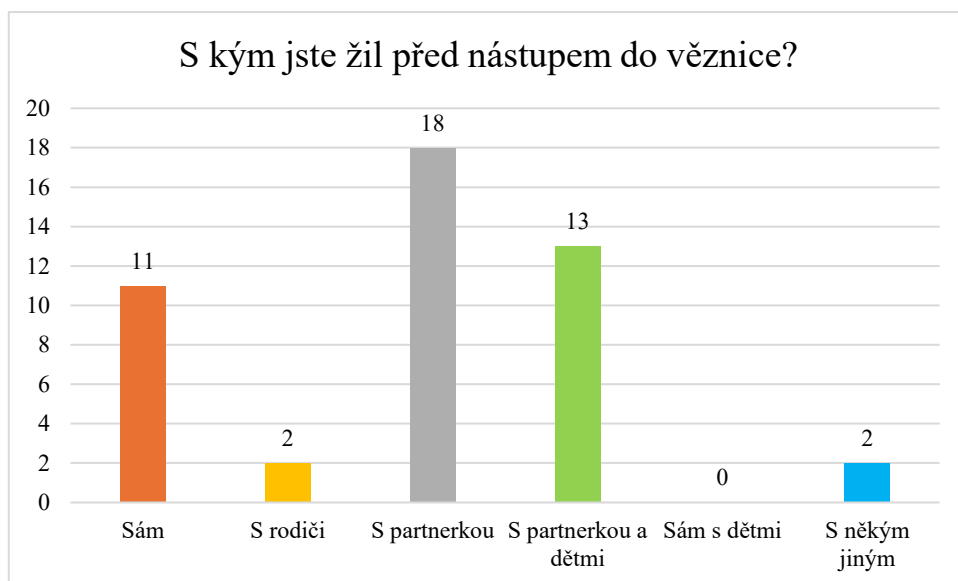
Graf 14: Pokolikáté jsou respondenti ve výkonu trestu odnětí svobody

Otázka č. 12 se zaměřovala na to, pokolikáté jsou respondenti ve výkonu trestu. Jak jsem předpokládala, u převážné většiny respondentů (29; 63,04 %) se jedná o recidivisty. Zbývajících 17 (36,96 %) respondentů vykonává ve věznici svůj první trest odnětí svobody.

Otázka č. 13: S kým jste žil před nástupem do věznice?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sám	11	23,91 %
S rodiči	2	4,35 %
S partnerkou	18	39,13 %
S partnerkou a dětmi	13	28,26 %
Sám s dětmi	0	0,00 %
S někým jiným	2	4,35 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 14: S kým žili respondenti před nástupem do věznice

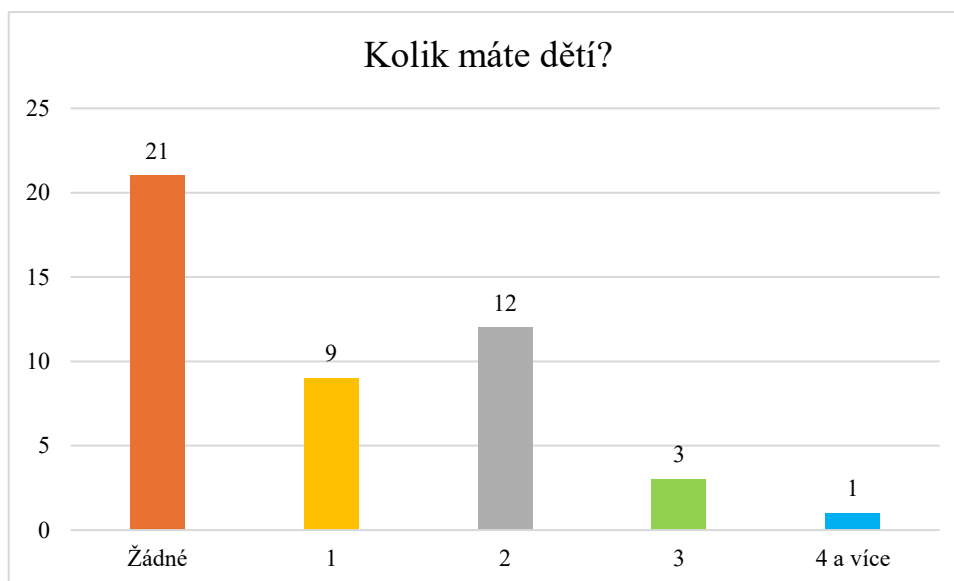
Graf 15: S kým žili respondenti před nástupem do věznice

V této otázce jsem se respondentů ptala, s kým tvořili společnou domácnost před nástupem do věznice. Nejvíce uváděnou odpovědí byla partnerka, se kterou před uvězněním žilo 18 (39,13 %) respondentů. Častou variantou bylo také soužití s partnerkou a dětmi (13; 28,26 %). 11 (23,91 %) respondentů žilo před nástupem do výkonu trestu odnětí svobody samo. Možnost „s rodiči“ i „s někým jiným“ označili shodně 2 (4,35 %) respondenti. Varianta „sám s dětmi“ nebyla zvolena žádným z respondentů.

Otázka č. 14: Kolik máte dětí?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Žádné	21	45,65 %
1	9	19,57 %
2	12	26,09 %
3	3	6,52 %
4 a více	1	2,17 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 15: Počet dětí respondentů

Graf 16: Počet dětí respondentů

Tento graf znázorňuje počet dětí jednotlivých respondentů. Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti, kteří děti nemají (21; 45,65 %). Tento výsledek mě nepřekvapil, jelikož z otázky č. 11 vyplývá, že nejvíce respondentů spadá do věkové kategorie 20 až 29 let.

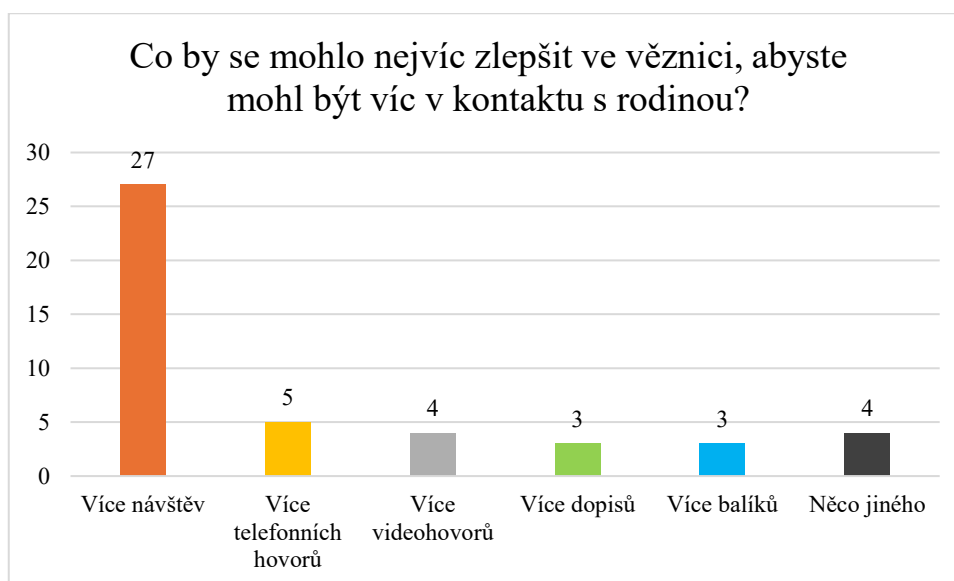
Druhou nejčastější odpovědí byly dvě děti, tuto odpověď zaškrtnulo 12 (26,09 %) respondentů. 9 (19,57 %) respondentů uvedlo, že má jedno dítě. 3 (6,52 %) respondenti mají tři děti a pouze jeden (2,17 %) respondent zvolil variantu „čtyři a více dětí“.

Respondenti, kteří uvedli, že mají děti, dostali v této otázce instrukci napsat jejich věk. U respondentů s jedním dítětem se věk pohyboval od 8 měsíců do 25 let. Mezi respondenty se dvěma dětmi byli zastoupeni jak rodiče malých dětí (např. 1 a 3 roky), tak rodiče dospělých jedinců (např. 24 a 37 let). U respondentů se třemi dětmi se věk pohyboval v rozmezí od 6 let do 45 let. Respondent se čtyřmi dětmi uvedl, že jejich věk je 6, 10, 12 a 24 let.

Otázka č. 15: Co by se mohlo nejvíc zlepšit ve věznici, abyste mohl být víc v kontaktu s rodinou?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Více návštěv	27	58,70 %
Více telefonních hovorů	5	10,87 %
Více videohovorů	4	8,70 %
Více dopisů	3	6,52 %
Více balíků	3	6,52 %
Něco jiného	4	8,70 %
Celkem	46	100,00 %

Tabulka 16: Co by se mohlo nejvíce zlepšit ve věznici

Graf 17: Co by se mohlo nejvíce zlepšit ve věznici

Otázka č. 15 zjišťovala, co by se mohlo ve věznici nejvíce zlepšit, aby mohli být respondenti se svou rodinou více ve spojení. Více než polovina respondentů (27; 58,70 %) by ocenila zvýšení počtu návštěv. Častější telefonní hovory by si přálo 5 (10,87 %) respondentů. Vyšší frekvenci videohovorů by uvítali 4 (8,70 %) respondenti. Odpovědi „více dopisů“ a „více balíků“ byly zastoupeny ve stejném poměru (3; 6,52 %).

Pokud se respondenti neztotožnili s žádnou z uvedených možností, mohli zvolit variantu „něco jiného“ a doplnit vlastní odpověď. Jednalo se o 4 (8,70 %) respondenty. Pro příklad uvádím dvě z těchto odpovědí – jedna působí spíše úsměvně, zatímco druhá odpověď je podstatně vážnějšího charakteru.

„Nevím. Snad zrušení věznic.“

„Pro mě se nemá co jiného změnit, moje rodina mě upřímně nenávidí a nechce, abych je kontaktoval. A žena, o ní nemám žádné zprávy bohužel.“

8.8 Statistické ověření hypotéz

V rámci výzkumného šetření jsem stanovila čtyři hypotézy, které nyní statisticky ověřím. Pro verifikaci hypotéz jsem zvolila metodu test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, přičemž hladina významnosti byla stanovena na 5 %.

Ke každé hypotéze jsem formulovala hypotézu nulovou a alternativní. Následně byly vytvořeny tabulky empirických a teoretických četností, na jejichž základě jsem vypočítala testové kritérium a kritickou hodnotu. Po porovnání těchto dvou hodnot jsem rozhodla o přijetí nebo zamítnutí nulové či alternativní hypotézy.

Hypotéza č. 1: Odsouzení, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé, komunikují se svou rodinou častěji než recidivisté.

H₁₀: Mezi statusem odsouzeného a četností komunikace s rodinou neexistuje statisticky významný vztah.

H_{1A}: Mezi statusem odsouzeného a četností komunikace s rodinou existuje statisticky významný vztah.

Empirické četnosti	Prvotrestaní	Recidivisté	Celkem
Denně až týdně	15	25	40
Zřídka nebo vůbec	2	4	6
Celkem	17	29	46

Tabulka 17: Empirické četnosti H1

Teoretické četnosti	Prvotrestaní	Recidivisté	Celkem
Denně až týdně	14,7826	25,2174	40
Zřídka nebo vůbec	2,2174	3,7826	6
Celkem	17	29	46

Tabulka 18: Teoretické četnosti H1

„Test nezávislosti chí-kvadrát nelze použít v případech, kdy ve více než 20 % polí kontingenční tabulky jsou očekávané četnosti menší než 5 a v případě, že v některém poli je očekávaná četnost menší než 1.“¹⁶² Z tohoto důvodu bylo nutné vypočítat testové kritérium za pomoci Yatesovy korekce, abych eliminovala riziko chyby.

¹⁶² CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Pedagogika. Praha: Grada, 2007, s. 78

Výpočet testového kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum tab \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$$

Testové kritérium	Prvotrestaní	Recidivisté	Celkem
Denně až týdně	0,0054	0,0032	0,0086
Zřídka nebo vůbec	0,0360	0,0211	0,0571
Celkem	0,0414	0,0243	0,0657

Tabulka 19: Testové kritérium H1

$$TK = 0,0657$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha}[(r-1) \times (s-1)]$$

$$KH = 3,841$$

TK	0,0657
Stupeň volnosti	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 20: Data H1

$$TK < KH$$

Testové kritérium má menší hodnotu než kritická hodnota. Přijímáme tudíž hypotézu nulovou H_{10} a zamítáme hypotézu alternativní H_{1A} .

Hypotéza č. 1 není potvrzena. Mezi statusem odsouzeného (prvotrestaný versus recidivista) a četností komunikace s rodinou neexistuje statisticky významná závislost.

Hypotéza č. 2: Ke zlepšení vztahů s rodinou dochází častěji u odsouzených, kteří absolvovali nějakou speciálně výchovnou aktivitu, než u odsouzených, kteří žádnou z těchto aktivit neabsolvovali.

H₂₀: Absolvování speciálně výchovné aktivity ve věznici nemá vliv na zlepšení vztahů odsouzeného s rodinou.

H_{2A}: Absolvování speciálně výchovné aktivity ve věznici má vliv na zlepšení vztahů odsouzeného s rodinou.

Empirické četnosti	Absolvovali	Neabsolvovali	Celkem
Vztah je lepší než dřív	11	6	17
Vztah není lepší než dřív	11	18	29
Celkem	22	24	46

Tabulka 21: Empirické četnosti H2

Teoretické četnosti	Absolvovali	Neabsolvovali	Celkem
Vztah je lepší než dřív	8,1304	8,8696	17
Vztah není lepší než dřív	13,8696	15,1304	29
Celkem	22	24	46

Tabulka 22: Teoretické četnosti H2

Výpočet testového kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum tab \frac{(emp - teor)^2}{teor}$$

Testové kritérium	Absolvovali	Neabsolvovali	Celkem
Vztah je lepší než dřív	1,0128	0,9284	1,9412
Vztah není lepší než dřív	0,5937	0,5442	1,1379
Celkem	1,6065	1,4726	3,0791

Tabulka 23: Testové kritérium H2

$$TK = 3,0791$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = \chi_{1-\alpha}^2[(r-1) \times (s-1)]$$

$$KH = 3,841$$

TK	3,0791
Stupeň volnosti	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 24: Data H2

$$\mathbf{TK < KH}$$

Kritická hodnota je vyšší než testové kritérium, což znamená, že zamítáme alternativní hypotézu H_{2A} a přijímáme hypotézu nulovou H_{20} .

Hypotéza č. 2 není potvrzena. Absolvování speciálně výchovné aktivity ve věznici nemá vliv na zlepšení vztahů odsouzeného s rodinou.

Hypotéza č. 3: Odsouzení mladšího věku považují udržování vztahů s rodinou během výkonu trestu za méně důležité než odsouzení vyššího věku.

H3₀: Mezi věkem odsouzených a jejich vnímáním důležitosti udržování rodinných vztahů není závislost.

H3_A: Mezi věkem odsouzených a jejich vnímáním důležitosti udržování rodinných vztahů je závislost.

Věk respondentů jsem rozdělila do dvou kategorií – 21 až 39 let (mladší věk) a 40 až 71 let (vyšší věk).

Empirické četnosti	21–39 let	40–71 let	Celkem
Vyšší důležitost vztahů	24	16	40
Nižší důležitost vztahů	5	1	6
Celkem	29	17	46

Tabulka 25: Empirické četnosti H3

Teoretické četnosti	21–39 let	40–71 let	Celkem
Vyšší důležitost vztahů	25,2174	14,7826	40
Nižší důležitost vztahů	3,7826	2,2174	6
Celkem	29	17	46

Tabulka 26: Teoretické četnosti H3

U této hypotézy jsem vypočítala testové kritérium za pomoci Yatesovy korekce, abych eliminovala riziko chyby.

Výpočet testového kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum tab \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$$

Testové kritérium	21–39 let	40–71 let	Celkem
Vyšší důležitost vztahů	0,0204	0,0348	0,0552
Nižší důležitost vztahů	0,1361	0,2321	0,3682
Celkem	0,1565	0,2669	0,4234

Tabulka 27: Testové kritérium H3

$$TK = 0,4234$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha} [(r-1) \times (s-1)]$$

$$KH = 3,841$$

TK	0,4234
Stupeň volnosti	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 28: Data H3

$$\mathbf{TK < KH}$$

Testové kritérium ani tentokrát nepřekročilo kritickou hodnotu. Znamená to tedy, že přijímáme nulovou hypotézu H_{30} a zamítáme hypotézu alternativní H_{3A} .

Hypotéza č. 3 není potvrzena. Mezi věkem odsouzených a jejich vnímáním důležitosti udržování rodinných vztahů neexistuje statisticky významný vztah.

Hypotéza č. 4: Ke zlepšení vztahů s rodinou dochází častěji u odsouzených, kteří využívají možnost videohovorů, než u odsouzených, kteří tuto možnost nevyužívají.

H₄₀: Mezi využíváním videohovorů ve věznici a zlepšením vztahů odsouzeného s rodinou neexistuje statisticky významný vztah.

H_{4A}: Mezi využíváním videohovorů ve věznici a zlepšením vztahů odsouzeného s rodinou existuje statisticky významný vztah.

Empirické četnosti	Videohovory ano	Videohovory ne	Celkem
Vztah je lepší než dřív	5	12	17
Vztah není lepší než dřív	7	22	29
Celkem	12	34	46

Tabulka 29: Empirické četnosti H4

Teoretické četnosti	Videohovory ano	Videohovory ne	Celkem
Vztah je lepší než dřív	4,4348	12,5652	17
Vztah není lepší než dřív	7,5652	21,4348	29
Celkem	12	34	46

Tabulka 30: Teoretické četnosti H4

Jelikož jsou i v tomto případě teoretické četnosti příliš nízké, bylo nutné využít při výpočtu testového kritéria Yatesovu korekci.

Výpočet testového kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum tab \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$$

Testové kritérium	Videohovory ano	Videohovory ne	Celkem
Vztah je lepší než dřív	0,0010	0,0003	0,0013
Vztah není lepší než dřív	0,0006	0,0002	0,0008
Celkem	0,0015	0,0005	0,0021

Tabulka 31: Testové kritérium H4

$$TK = 0,0021$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha}[(r-1) \times (s-1)]$$

$$KH = 3,841$$

TK	0,0021
Stupeň volnosti	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 32: Data H4

$$\mathbf{TK < KH}$$

Testové kritérium má menší hodnotu než kritická hodnota. Přijímáme hypotézu nulovou H_{40} a zamítáme alternativní hypotézu H_{4A} .

Hypotéza č. 4 není potvrzena. Využívání možnosti videohovorů ve věznici nemá vliv na zlepšení vztahů odsouzeného s rodinou.

8.9 Závěr výzkumného šetření

V této kapitole jsou shrnuty výsledky výzkumného šetření. Výzkum byl proveden kvantitativní metodou za pomoci dotazníku vlastní konstrukce. Výzkumný soubor tvořili odsouzení muži ve Věznici Pardubice ve věkovém rozpětí od 21 do 71 let. Dotazník mohl vyplnit kterýkoli odsouzený ve věznici.

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jak odsouzení muži ve věznici udržují kontakt se svou rodinou. Většina odsouzených mužů je v kontaktu s rodinou každý den. Tento kontakt je pro ně během pobytu ve věznici velmi důležitý. Nejčastěji využívanou formou komunikace jsou telefonní hovory, které mají odsouzení zpravidla povoleny na 20 minut denně. V těsném závěsu následují návštěvy, dále pak dopisy a balíky. Možnost videohovorů využívá ke kontaktu se svými blízkými nejmenší podíl respondentů. Zde jsem očekávala vyšší množství, jelikož se jedná o moderní způsob komunikace, který je dostupný zdarma a navíc oproti telefonování umožňuje vizuální kontakt.

Otázka č. 4 zjišťovala, jak odsouzení muži vnímají vývoj svých vztahů s rodinou. Zda během jejich pobytu ve věznici došlo ke zlepšení, zhoršení, nebo zůstaly beze změny. 17 respondentů uvedlo, že se jejich vztahy zlepšily. Všichni tito muži udržují kontakt se svými rodiči, až na jednoho, jehož rodiče již nežijí. Většina z nich je také ve spojení se svou partnerkou. Myslím si, že pokud měli partneři před nástupem do výkonu trestu dobrý vztah, představuje pro ně tato situace velmi náročnou zkoušku. Stýská se jim a jejich vztah prochází těžkým obdobím, které jej však může v konečném důsledku i posílit.

Dále se výzkum zabýval tím, kdo z odborného týmu věznice respondenty nejvíce podporuje ve snaze udržovat kontakt s rodinou. Výsledky ukazují, že největší oporou je pro respondenty vychovatel. Je to právě on, kdo s odsouzenými plánuje a realizuje návštěvy. Předává jim doručené dopisy a pokud chtějí sami někomu napsat, zajišťuje i jejich odeslání.

Otázka č. 7, která byla zaměřena na identifikaci překážek, které respondentům v současnosti brání v kontaktu s rodinnými příslušníky během výkonu trestu, přinesla následující zjištění. Za nejčastější překážku respondenti označili vzdálenost mezi věznicí a bydlištěm jejich rodiny. I když se při umísťování odsouzených do věznic přihlíží k tomu, aby trest odnětí svobody vykonávali co nejbližší místu pobytu svých blízkých, rozhodujícími kritérii jsou však realizované programy zacházení v jednotlivých věznicích a dostupnost potřebné zdravotní péče.¹⁶³ Problémem může být také skutečnost, že jsou v současnosti české věznice přeplněné. Čtyři respondenti uvedli, že se jejich rodina s nimi nechce stýkat. Ve všech případech šlo

---

¹⁶³ § 7 odst. 1 vyhlášky č. 345/1999 Sb.

o odsouzené muže, kteří nemají žádné děti. U těchto mužů došlo během výkonu trestu ke zhoršení rodinných vztahů.

Dotazník byl zakončen otázkou, která zjišťovala, jaká opatření by podle respondentů mohla nejvíce přispět k častějšímu kontaktu s rodinou během jejich pobytu ve věznici. Více než polovina respondentů by uvítala možnost častějších návštěv, neboť právě osobní kontakt s blízkými je pro odsouzené tou nejdůležitější a nejcennější formou spojení.

Na začátku výzkumného šetření jsem stanovila čtyři hypotézy, které byly statisticky ověřeny. Verifikace hypotéz však nepotvrdila žádnou z nich.

První hypotéza zněla takto: „*Odsouzení, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé, komunikují se svou rodinou častěji než recidivisté.*“ Při formulování této hypotézy jsem vycházela z předpokladu, že rodinné vazby prvotrestaných jsou stále pevné, zatímco u recidivistů už mohlo dojít k jejich zpřetrhání. Statistické ověření tuto hypotézu ovšem nepotvrdilo.

Druhá hypotéza byla stanovena následovně: „*Ke zlepšení vztahů dochází častěji u odsouzených, kteří absolvovali nějakou speciálně výchovnou aktivitu, než u odsouzených, kteří žádnou z těchto aktivit neabsolvovali.*“ Při stanovení této hypotézy jsem předpokládala, že tyto aktivity mají za cíl rozvíjet žádoucí chování a dovednosti odsouzených, což může přispět ke zlepšení jejich vztahů s okolím (zaměstnanci věznice, další odsouzení, rodina). Tato hypotéza se po statistickém ověření nepotvrdila.

Třetí hypotéza byla formulována takto: „*Odsouzení mladšího věku považují udržování vztahů s rodinou během výkonu trestu za méně důležité než odsouzení vyššího věku.*“ Při formulaci této hypotézy jsem vycházela z předpokladu, že starší odsouzení si na základě svých životních zkušeností více uvědomují důležitost udržování rodinných vztahů během výkonu trestu. Hypotéza č. 3 se nepotvrdila.

Znění čtvrté hypotézy bylo následující: „*Ke zlepšení vztahů s rodinou dochází častěji u odsouzených, kteří využívají možnost videohovorů, než u odsouzených, kteří tuto možnost nevyužívají.*“ Při stanovení této hypotézy jsem předpokládala, že videohovory mohou napomáhat zlepšování vztahů mezi odsouzenými a jejich rodinami. Na rozdíl od dopisů či telefonních hovorů totiž umožňují odsouzenému komunikovat se svou rodinou i neverbálně. Statistické ověření hypotézu č. 4 nepotvrdilo.

Jelikož jsem hypotézy konzultovala s vedením věznice, myslím, že byly stanoveny adekvátně. Návratnost dotazníku však byla nízká, pravděpodobně kvůli jeho délce. U vyřazených respondentů nejčastěji chyběly odpovědi na otázky na konci dotazníku. Ráda bych vyzdvihla spolupráci s Věznicí Pardubice, která byla rychlá a bezproblémová.

Na tento výzkum by mohlo v budoucnu navázat šetření zaměřené na rodiny odsouzených osob. Bylo by zajímavé doplnit pohled z druhé strany a zkoumat, jak rodiny vnímají komunikaci se svým blízkým ve výkonu trestu odnětí svobody a jaký dopad má jeho věznění na jejich každodenní život.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce s názvem *Udržování kontaktů odsouzených mužů s jejich rodinami v prostředí věznice* bylo zjistit, jak odsouzení muži ve věznici udržují kontakt se svou rodinou. Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsem se nejprve věnovala vězeňství v České republice. Specifikovala jsem typy věznic, tedy věznici s ostrahou a věznici se zvýšenou ostrahou a také popsala vnější a vnitřní diferenciaci věznic. V dalších dvou kapitolách bylo mým záměrem nastínit rozdíly mezi výkonem trestu odnětí svobody a výkonem vazby. Pojednávала jsem zde o tom, jaká práva a povinnosti mají odsouzení a obvinění. Čtvrtá kapitola se zabývala rodinou odsouzeného, především dopady výkonu trestu odnětí svobody na rodinu a děti odsouzeného. V páté kapitole byly uvedeny všechny formy udržování kontaktů ve věznici. Konkrétně se jednalo o návštěvy, korespondenci, telefonování, balíčky a videohovory. V šesté kapitole jsem popisovala, jak odborní zaměstnanci věznice podporují odsouzené v udržování kontaktu s jejich rodinami. Šlo o vychovatele, psychologa, kaplana, sociálního pracovníka a speciálního pedagoga. Poslední kapitola byla věnována konkrétním programům zaměřeným na udržování a posilování vztahů mezi odsouzenými a jejich rodinami.

Výzkum probíhal ve Věznici Pardubice v období od února do března 2025. Data byla získávána prostřednictvím anonymního dotazníku, který vyplnilo 55 odsouzených mužů. Z důvodu neúplného vyplnění bylo nutné z výzkumu 9 dotazníků vyřadit. Dotazníkové otázky bylo třeba formulovat jednoduše a srozumitelně, aby jim respondenti dokázali bez problémů porozumět. Zpracování získaných dat bylo poměrně náročné, jelikož jsem dotazníky distribuovala v papírové formě. Nejdříve jsem musela všechna data ručně přepsat do elektronické podoby, abych s nimi mohla dále pracovat.

Výzkumné šetření potvrdilo, že udržování kontaktu s rodinou má pro odsouzené muže ve věznici zásadní význam. Nejčastěji komunikují s rodiči, sourozenci či partnerkami, a to prostřednictvím telefonních hovorů, návštěv, dopisů, balíků nebo videohovorů. Za hlavní překážky bránící v kontaktu s rodinou během výkonu trestu odnětí svobody respondenti nejčastěji označovali velkou vzdálenost věznice od bydliště rodiny, tíživou finanční situaci jejich rodiny či nezáměr blízkých. Z odborného týmu věznice představuje pro respondenty největší oporu vychovatel. Respondenti se shodli, že udržování rodinných vztahů ve věznici by nejvíce usnadnily častější návštěvy.

Závěrem bych ráda vyjádřila vděčnost, že jsem mohla výzkum realizovat právě ve Věznici Pardubice. Uvědomuji si, že takovou příležitost dostane jen málokdo, a proto si jí velmi vážím.

Během studia jsem zde absolvovala odbornou praxi, která pro mě byla velmi přínosnou a obohacující zkušeností. Výzkumného šetření se zúčastnilo 46 respondentů, což sice nemusí působit jako vysoké číslo, ale i tak tento vzorek přináší cenné poznatky o tom, jak odsouzení muži ve věznici udržují vztahy se svou rodinou. Výsledky výzkumu mohou zároveň sloužit jako podnět pro další zkoumání.

POUŽITÁ LITERATURA

DRÁPAL, Jakub; JIŘIČKA, Václav a RASZKOVÁ, Tereza (ed.). *České vězeňství*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-066-0.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

HÁLA, Jaroslav. *Lexikon moderního vězeňství*. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2024. ISBN 978-80-7694-065-9.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.

CHRÁSKA, Miroslav a KOČVAROVÁ, Ilona. *Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2015. ISBN 978-80-7454-553-5.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Pedagogika. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KIMPLOVÁ, Tereza; NĚMCOVÁ, Leona a SVOBODA, Jan. *Psychologie rodiny*. Psyché. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3064-1.

MARTINEK, Michael. *Duchovní služba ve věznicích*. Praha: Česká biblická společnost, 2022. ISBN 978-80-7545-122-4.

MATOUŠEK, Oldřich. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Studijní texty, sv. 3. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-19-9.

MOŽNÝ, Ivo a JIRÁNEK, Vladimír. *Rodina a společnost*. Studijní texty, sv. 38. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. ISBN 80-86429-58-X.

NAVRÁTILOVÁ, Jitka a NAVRÁTIL, Pavel (ed.). *Rodičovství za mřížemi: dopady věznění rodiče na dítě*. Studijní texty, 78. svazek. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5793-6.

PILKNEROVÁ, Inka. *Manuál pro vězně, aneb, Vše, co potřebujete vědět o životě za mřížemi*. První vydání. Praha: Powerprint, 2020. ISBN 978-80-7568-189-8.

RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I: vězeňství*. Vydání: druhé, rozšířené a aktualizované. Hradec Králové: Gaudeamus, 2018. ISBN 978-80-7435-716-9.

RASZKOVÁ, Tereza a SVOBODA HOFERKOVÁ, Stanislava. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-264-5.

ŠÁMAL, Petr. *Ženy za mřížemi: šokující svět plný emocí... v ženské věznici Světla nad Sázavou*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2022. ISBN 978-80-278-0089-6.

ŠTĚRBA, Vladislav. *Penologie*. 2. vydání. Praha: Armex Publishing, 2009. ISBN 978-80-86795-74-4.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Andělský kemp*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-kemp/>. [cit. 2025-03-26].
- Andělský klub*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-klub/>. [cit. 2025-03-26].
- Andělský strom*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/andelsky-strom/>. [cit. 2025-03-26].
- Asistovaný kontakt*. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/asistovany-kontakt/>. [cit. 2025-03-31].
- České vězeňství: Čtvrtletník pro vězeňství a kriminální prevenci*. Online. Vězeňská služba České republiky, 2017, č. 4, s. 3. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/informacni-servis/ceske-vezenstvi/2017/cv-4-2017kompr.pdf>. [cit. 2025-03-17].
- ČESKO. Vyhláška č. 345/1999, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. In: *Sbírka zákonů*. 1999, částka 110, číslo 345. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-345>.
- ČESKO. Zákon č. 169/1999, o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 1999, částka 58, číslo 169. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-169>.
- ČESKO. Zákon č. 293/1993, o výkonu vazby. In: *Sbírka zákonů*. 1993, částka 74, číslo 293. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-293>. [cit. 2024-12-09].
- ČESKO. Zákon č. 40/2009, trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2009, částka 11, číslo 40. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- Den s dítětem*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/den-s-ditetem/>. [cit. 2025-03-26].
- DRAHOŇOVSKÝ, Jan a BULAVOVÁ, Hana. *Vězeňský vychovatel očima svých svěřenců*. Online. Bezpečnostní teorie a praxe 2020, č. 3, s. 37. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2020/11/Vezensky-vychovatel-ocima-svych-sverencu.pdf>. [cit. 2025-03-17].
- Dream Academy*. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/dream-academy/>. [cit. 2025-03-26].
- DVOŘÁČKOVÁ, Žaneta. *Potřeby dětí odsouzených rodičů: Needs of Children of Incarcerated Parents*. In: Sociální práce ve vězeňství: Sborník příspěvků z konference VII. Penologické dny 2019. Stráž pod Ralskem: Akademie Vězeňské služby České republiky, 2020. ISBN 978-80-907836-2-1. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/akademie-vs->

cr/ostatni/publikace/socialni-prace-ve-vezenstvi-sbornik-ze-vii-penologickych-dnu.pdf. [cit. 2025-03-01].

Generální ředitelství: Implementace programu pro otce „Pappa program“ do českých věznic. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/clanky/detail/implementace-programu-pro-otce-pappa-program-do-ceskych-veznic>. [cit. 2025-03-26].

Generální ředitelství: Obecný postup. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/obecny-postup>. [cit. 2024-11-11].

GLASEROVÁ, Dominika. *Odsouzené otce má od recidivy odradit Pappa program. Testují ho čtyři věznic.* Online. In: ČT24, 2023. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/odsouzene-otce-ma-od-recidivy-odradit-pappa-program-testuji-ho-ctyri-veznice-5847>. [cit. 2025-03-26].

HALUZOVÁ, Soňa. *To nejcenější, co VS ČR má, jsou lidé.* Online. České vězeňství, 2016, č. 4. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/psychologicka-pomoc/to-nejcennejsi-co-vs-cr-ma-jsou-lide.pdf>. [cit. 2025-03-17].

HEJDUK, Adam. *Online návštěva za mřížemi zůstala. Rodina se může s vězněm spojit i bez počítače.* Online. In: iDnes.cz, 2021. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/moderni-vezeni-online-navsteva-vezen-kontakti-centrum.A210801_165642_praha-zpravy_mama?source=piano_a_d. [cit. 2025-03-12].

Kaplani: Vězeňská duchovní služba. Online. In: Vězeňská duchovenská péče České republiky. Dostupné z: <https://www.vdpcr.eu/kaplani/> [cit. 2025-03-19].

Kdo jsme. Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: https://mvs.cz/o-nas/#kdo_jsme. [cit. 2025-03-26].

Koncepce vězeňství do roku 2025. Online. Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/ostatni/koncepce-vezenstvi.pdf>. [cit. 2024-12-09].

Kurz zvyšování rodičovských kompetencí pro odsouzené rodiče. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/kurz-pro-rodice/>. [cit. 2025-03-31].

Kurz zvyšování rodičovských kompetencí: Úvod. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: https://zabranou.cz/uploads/Uvod_do_kurzu_2.pdf. [cit. 2025-03-31].

LOUCKS, Nancy. *Prison Without Bars: The Experiences of Families Affected by Imprisonment.* Online. In: Brief 1. Edinburgh: Families Outside, 2005. Dostupné

z: <https://www.familiesoutside.org.uk/content/uploads/2011/02/prison-without-bars.pdf>. [cit. 2025-03-11].

MURRAY, Joseph. *The effects of imprisonment on families and children of prisoners*. Online. In: Liebling, Alison and Maruna, Shadd, eds. *The effects of imprisonment*, 2005. Dostupné z: http://www.academia.edu/653783/The_effects_of_imprisonment_on_families_and_children_of_prisoners. [cit. 2025-03-01].

O nás. Online. Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/o-nas-3/>. [cit. 2025-03-31].

PLUHAŘ, Adam. *I děti vězňů mají právo na tátu, říká pedagog, který vodi na vycházky vrahy*. Online. In: iDnes.cz, 2018. Dostupné z: https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/deti-vezeni-veznice-specialni-pedagog-jakub-valenta.A180502_134252_liberec-zpravy_jape. [cit. 2025-03-24].

Podpora resilience rodin odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Dostupné z: http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/images/Elektronick%C3%A11_verze_Sborn%C3%ADku/Podpora_resilience_odsouzen%C3%BDch_ve_v%C3%BDkonu_trestu_odn%C4%9Bt%C3%AD_svobody_kl.pdf. [cit. 2025-03-24].

Pravidla pro návštěvy odsouzených: Věznice Pardubice. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-pro-navstevy-odsouzenych>. [cit. 2025-01-27].

Pravidla přijímání balíků: Věznice Pardubice. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-prijimani-baliku>. [cit. 2025-02-12].

Pravidla přijímání korespondence: Věznice Pardubice. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/pravidla-prijimani-korespondence>. [cit. 2025-01-28].

Přeprava dětí k návštěvě rodiče ve věznici. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/preprava-do-veznice/>. [cit. 2025-03-31].

Seznam úspěšných žadatelů o dotaci na rok 2025 v rámci dotačního titulu Podpora práce s rodinami osob odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody. Online. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/documents/d/msp/rod-2025-seznam-uspesnych-zadatelu>. [cit. 2025-03-30].

Sociální práce ve vězeňství: Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Dostupné z:

<https://www.mpsv.cz/cms/documents/00dcebc1-3e7c-80ed-2ca9-c586d00171c2/DL-vezenstvi.pdf>. [cit. 2025-03-19].

STOKLÁSKOVÁ, Marie; SADKOVÁ, Tereza a MELOUNOVÁ, Zuzana. *Děti jsou bez viny: Jak pracovat s pěstouny a dětmi v náhradní rodinné péči, jejichž rodič je ve vězení*. Online. Přerov: Centrum pro rodinu a děti Přerov, 2018. Dostupné z: <https://www.nadacesirius.cz/soubory/projekty/detibezviny/Deti-jsou-bez-viny-Metodika.pdf>. [cit. 2025-02-24].

Svépomocná skupina. Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/svepomocna-skupina/>. [cit. 2025-03-31].

TEREBA, Marek. *V Česku zahájil Pappa program pro zlepšení vztahů vězněných otců s jejich dětmi*. Online. In: Novinky.cz, 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-v-cesku-zahajil-pappa-program-pro-zlepseni-vztahu-veznenych-otcu-s-jejich-detmi-40433796>. [cit. 2025-03-26].

Vazební věznice Olomouc: Program zacházení. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-olomouc/sekce/program-zachazeni>. [cit. 2025-03-24].

Věznice Kuřim: „Táta v kapse“ program pro odsouzené otce. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-kurim/clanky/detail/tata-v-kapse-program-pro-odsouzene-otce>. [cit. 2025-03-30].

Věznice Nové Sedlo: Sociální práce ve vězeňství. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2018. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-nove-sedlo/clanky/detail/socialni-prace-ve-vezenstvi>. [cit. 2025-03-19].

Věznice Pardubice: Mezinárodní vězeňské společenství. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/mezinarodni-vezenske-spolecenstvi>. [cit. 2025-03-26].

Věznice Pardubice: Pappa program poprvé. Online. In: Vězeňská služba České republiky, 2023. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/clanky/detail/pappa-program-poprve>. [cit. 2025-03-26].

Věznice Pardubice: Terapeutické aktivity. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/terapeuticke-aktivity>. [cit. 2025-06-05].

Věznice Pardubice: Tým odborných pracovníků. Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/tym-odbornych-pracovniku>. [cit. 2025-03-24].

- Vnitřní řád pro odsouzené Věznice Pardubice.* Online. Vězeňská služba České republiky, 2024. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/pardubice/ostatni/vr-v-pardubice-platny-od-112025.pdf>. [cit. 2025-02-12].
- Volání a psaní z vězení: projekt Společně pro rodinu.* Online. In: Za branou, z.s. c2010–2025. Dostupné z: <https://zabranou.cz/volani-a-psani-z-vezeni/>. [cit. 2025-03-31].
- WILLIAMS, Kim, PAPADOPOULOU Veá, BOOTH, Natalie. *Prisoners' childhood and family backgrounds.* Online. Ministry of Justice, 2012. Dostupné z: <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7c543de5274a1b00423088/prisoners-childhood-family-backgrounds.pdf>. [cit. 2025-03-05].
- Základní informace: Věznice Pardubice.* Online. In: Vězeňská služba České republiky. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-pardubice/sekce/zakladni-informace>. [cit. 2025-03-12].
- ZHŘÍVALOVÁ, Petra; RASZKOVÁ, Tereza; HÁKOVÁ, Lucie a NOVÁK, Petr. *Diferenciace odsouzených ve věznici s ostrahou.* Online. IKSP, 2023. ISBN 978-80-7338-203-2. Dostupné z: https://www.iksp.cz/storage/169/477_Diferenciace-odsouzenych-ve-veznici-s-ostrahou.pdf. [cit. 2024-12-09].
- Zpátky do školy.* Online. Mezinárodní vězeňské společenství, z.s. Dostupné z: <https://mvs.cz/zpatky-do-skoly/>. [cit. 2025-03-26].

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: S kým z rodiny jsou respondenti v kontaktu.....	39
Tabulka 2: Jak často jsou respondenti s osobami z rodiny v kontaktu	40
Tabulka 3: Jak důležité je pro respondenty udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu..	41
Tabulka 4: Vztah respondentů s rodinou	42
Tabulka 5: Nejčastěji využívané způsoby komunikace ve věznici.....	43
Tabulka 6: Jak často využívají respondenti videohovory ke komunikaci se členy rodiny	44
Tabulka 7: Podoba dotazníkové položky č. 6	45
Tabulka 8: Co respondentům v současnosti brání být v kontaktu s rodinou ve věznici	46
Tabulka 9: Kdo z odborných zaměstnanců respondenty nejvíce podporuje v setkávání s rodinou	47
Tabulka 10: Jakým způsobem respondentům pomáhají odborní zaměstnanci udržovat kontakt s rodinou	48
Tabulka 11: Absolvování nějaké speciálně výchovné aktivity	49
Tabulka 12: Věk respondentů	50
Tabulka 13: Pokolikáté jsou respondenti ve výkonu trestu odnětí svobody.....	52
Tabulka 14: S kým žili respondenti před nástupem do věznice.....	53
Tabulka 15: Počet dětí respondentů	54
Tabulka 16: Co by se mohlo nejvíce zlepšit ve věznici	55
Tabulka 17: Empirické četnosti H1	56
Tabulka 18: Teoretické četnosti H1	56
Tabulka 19: Testové kritérium H1	57
Tabulka 20: Data H1	57
Tabulka 21: Empirické četnosti H2.....	58
Tabulka 22: Teoretické četnosti H2	58
Tabulka 23: Testové kritérium H2	58
Tabulka 24: Data H2	59
Tabulka 25: Empirické četnosti H3.....	60
Tabulka 26: Teoretické četnosti H3	60
Tabulka 27: Testové kritérium H3	60
Tabulka 28: Data H3	61
Tabulka 29: Empirické četnosti H4.....	62
Tabulka 30: Teoretické četnosti H4	62
Tabulka 31: Testové kritérium H4	62
Tabulka 32: Data H4	63

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: S kým z rodiny jsou respondenti v kontaktu	39
Graf 2: Jak často jsou respondenti s osobami z rodiny v kontaktu.....	40
Graf 3: Jak důležité je pro respondenty udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu	41
Graf 4: Vztah respondentů s rodinou	42
Graf 5: Nejčastěji využívané způsoby komunikace ve věznici	43
Graf 6: Jak často využívají respondenti videohovory ke komunikaci se členy rodiny.....	44
Graf 7: S kým respondenti nejčastěji pomocí videohovorů komunikují	45
Graf 8: Co respondentům v současnosti brání být v kontaktu s rodinou ve věznici.....	46
Graf 9: Kdo z odborných zaměstnanců respondenty nejvíce podporuje v setkávání s rodinou	47
Graf 10: Jakým způsobem respondentům pomáhají odborní zaměstnanci udržovat kontakt s rodinou	48
Graf 11: Absolvování nějaké speciálně výchovné aktivity.....	49
Graf 12: Věk respondentů.....	50
Graf 13: Věk respondentů – mladší a starší věk	51
Graf 14: Pokolikrát jsou respondenti ve výkonu trestu odnětí svobody	52
Graf 15: S kým žili respondenti před nástupem do věznice	53
Graf 16: Počet dětí respondentů.....	54
Graf 17: Co by se mohlo nejvíce zlepšit ve věznici	55

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Dotazník.....	79
--------------------------	----

Příloha A: Dotazník

Dobrý den,

obracíme se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku zaměřeného na kontakty s rodinou ve věznici. Dotazník je **anonymní** a údaje Vámi uvedené budou sloužit výhradně pro výzkumné účely. Pokud není uvedeno jinak, **zakroužkujte** u každé otázky pouze jednu odpověď. Za upřímné vyplnění předem děkujeme.

1. S kým z rodiny jste v kontaktu? **Označte všechny možnosti.**
  - a) S rodiči (nebo jedním rodičem)
  - b) Se sourozenci
  - c) S partnerkou nebo manželkou
  - d) S dětmi
  - e) S někým jiným z rodiny
2. Jak často jste s těmito osobami v kontaktu?
  - a) Každý den
  - b) Asi jednou za týden
  - c) Asi jednou za měsíc
  - d) Skoro vůbec
  - e) Nestýkáme se
3. Jak důležité je pro Vás udržovat vztahy s rodinou během výkonu trestu?
  - a) Velice důležité
  - b) Důležité jen trochu
  - c) Nedůležité
  - d) Nevím
4. Je Váš vztah s rodinou teď jiný než před nástupem do věznice?
  - a) Je lepší než dřív
  - b) Je stejný
  - c) Je horší než dřív
5. Jaké způsoby komunikace se svou rodinou využíváte nejčastěji? **Označte všechny možnosti.**
  - a) Návštěvy
  - b) Telefonní hovory
  - c) Videohovory

d) Dopisy

e) Balíky

6. **Videohovory** – jak často je využíváte se členy rodiny? **Označte křížkem v každém řádku jednu možnost.**

	Vícekrát týdně	Jednou týdně	Jednou měsíčně	Jednou za půl roku	Nikdy
Rodiče					
Sourozenci					
Partnerka					
Děti					
Někdo jiný					

7. Co Vám v **současnosti** brání být v kontaktu s rodinou ve věznici? **Označte všechny možnosti.**

a) Moje rodina bydlí daleko od věznice

b) Moje rodina nemá dost peněz

c) Není mi dovoleno volat a psát tak často, jak bych chtěl

d) Mám kázeňský trest

e) Moje rodina se se mnou nechce stýkat

f) Já se nechci s rodinou stýkat

g) Nic mi v kontaktu nebrání

8. Kdo z odborných zaměstnanců Vás **nejvíc** podporuje v setkávání s rodinou?

a) Vychovatel

b) Sociální pracovník

c) Psycholog

d) Speciální pedagog

e) Kaplan

9. Jakým způsobem Vám tyto osoby pomáhají udržovat kontakt s rodinou? **Označte všechny možnosti.**

a) Vydávání navštívenek

b) Poskytování psychologické podpory při odloučení od rodiny

c) Poskytování duchovní podpory

d) Pomoc s řešením problémů v rodině

10. Absolvoval jste už nějakou speciálně výchovnou aktivitu? (Speciálně výchovné aktivity – terapie prací, pohybová terapie, kreativní a keramická dílna, arteterapie, rukodělné činnosti apod.)
- a) Ano
  - b) Ne
11. Napište Váš věk .....
12. Pokolikáté jste ve výkonu trestu?
- a) Poprvé
  - b) Vícekrát
13. S kým jste žil před nástupem do věznice?
- a) Sám
  - b) S rodiči
  - c) S partnerkou
  - d) S partnerkou a dětmi
  - e) Sám s dětmi
  - f) S někým jiným
14. Kolik máte dětí?
- a) Žádné
  - b) 1 – napište věk dítěte (např. 3 roky) .....
  - c) 2 – napište věk dětí (např. 3 roky a 5 let) .....
  - d) 3 – napište věk dětí .....
  - e) 4 a více – napište věk dětí .....
15. Co by se mohlo nejvíc zlepšit ve věznici, abyste mohl být víc v kontaktu s rodinou?
- a) Více návštěv
  - b) Více telefonních hovorů
  - c) Více videohovorů
  - d) Více dopisů
  - e) Více balíků
  - f) Něco jiného – napište co .....